

Woord van de voorzitter

Onze ledenveiling van zaterdag 21 januari 2017 te Vilvoorde was een schot in de roos voor de deelnemers. Heel wat koopjes voor de zowat 20 bidders, en enkele stukken die mooie prijzen haalden.

We denken dan aan

- Lot 32 (Dargent Tir National 1860) voor 21 €
- Lot 53 (Devreese Amour Maternel) voor 22 €
- Lot 80 (Dupuis Mevr. Osterrieth) voor 23 €
- Lot 142 (Ledel Hoogovenarbeiders) voor 40 €
- Lot 164 (Matton Coloniale Decoratie) voor 36 €
- De reeks "Beroemde Belgen" van Simon
- Lot 223 (Wiener Stadhuis Brussel) voor 66 €
- Lot 228 (Wiener 50 Jaar Onafh.) voor 60 €

en tenslotte het felbevochten lot 333 door René Iché (1897-1955); 70 €, tegen een inzet van 20 €.

De Algemene Vergadering – ter herinnering – gaat door op zaterdag 1 april, met een tentoonstelling van medailles uit het atelier Harvent/Debay en 3 spreekbeurten.

We proberen dit jaar een mooie familieuitstap naar Mons te organiseren, met het gerestaureerde Losseauhuis en het Mundaneum / Museum voor Schone Kunsten.

En vergeet niet Dit jaar bestaat de Promotie **30 JAAR** !

Stefan De Lombaert

1

Le mot du président

Notre vente aux enchères à Vilvorde du samedi 21 janvier a été un grand succès pour les participants. Beaucoup de bonnes affaires pour les quelques 20 soumissionnaires, et quelques pièces qui ont obtenu un bon résultat. Nous pensons à

- Lot 32 (Dargent Tir National 1860) pour € 21
- Lot 53 (Devreese Amour Maternel) pour € 22
- Lot 80 (Dupuis Mme Osterrieth) pour € 23
- Lot 142 (Ledel Travailleurs de haut-fourneau) pour € 40
- Lot 164 (Matton Décoration Coloniale) pour € 36
- La série «Belges célèbres» de Simon
- Lot 223 (Wiener Hôtel de ville de Bruxelles) pour € 66
- Lot 228 (Wiener 50 ans d'indépendance) pour € 60

et enfin le dur combat pour le lot 333 de René Iché (1897-1955) ; € 70, pour un départ de 20 €.

L'Assemblée Générale - pour mémoire - aura lieu le samedi 1er Avril, avec une exposition de médailles du studio Harvent / Debay et trois exposés.

Nous essayons cette année d'organiser un voyage de famille à Mons, avec la Maison Losseau restaurée et le Mundaneum / Musée des Beaux-Arts.

Et rappelez-vous Cette année, la promotion a **30 ANS** !

Stefan De Lombaert

DE KUNSTMEDAILLES UIT HET MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN TE GENT, EEN UNIEKE VERZAMELING

Huguette Taymans

Vele musea en instellingen bezitten een numismatische verzameling, die meestal opgebouwd is rond een welbepaald thema: de geschiedenis van de eigen stad of streek, een specifiek onderwerp (zoals oorlog, de spoorwegen, een politieke strekking) of het oeuvre van een artiest of van een groep kunstenaars. Enkele instellingen, zoals penningkabinetten of universiteiten bezitten een meer algemene verzameling met het oog op hun onderrichtende functie. De verzameling van het Museum voor Schone Kunsten te Gent vormt hierop een uitzondering. Er bestaat geen enkel inhoudelijk verband tussen de verschillende medailles die er deel van uitmaken, behalve het feit dat ieder stuk omwille van zijn artistieke kwaliteiten, als kunstwerk, werd geselecteerd. Dit maakt de verzameling uniek in zijn soort. Waarom en hoe de verzameling is opgebouwd vind zijn oorzaak in de vernieuwing van de productie van medailles in de tweede helft van de 19de eeuw.

I. De vernieuwing van de productie van medailles vanaf half 19de eeuw

Naast de gegoten medailles, die geproduceerd worden op dezelfde wijze als kleine beeldhouwwerken, worden veel medailles uitgegeven die geslagen worden met behulp van twee matrijzen. Het zijn stalen cilinders waarop de afbeelding van voor- en keerzijde van de medaille in negatief is uitgevoerd. Door het plaatsen van een metalen plaatje tussen die matrijzen en het uitoefenen van kracht op het geheel wordt de medaille geslagen.

Tot het midden van de 19de eeuw werden deze matrijzen rechtstreeks op de stalen blok ingesneden. De kunstenaars die op deze manier te werk gingen werden stempelsnijders genoemd en moesten beschikken over een groot vakmanschap. Hun opleiding gebeurde voornamelijk bij collega stempelsnijders, al dan niet familie. In de academies was de opleiding ondergebracht bij de afdeling etsen. Het vervaardigen van penningen bleef daardoor een zeer gespecialiseerde discipline.

Meesterlijke artiesten produceerden op die manier een indrukwekkend oeuvre. De families Roettiers en Wyon en de medailleurs Van Berckel, de broers Leopold, Jacques en Charles Wiener, zijn maar enkele voorbeelden.

De opbouw van deze medailles zijn meestal gelijkaardig. De afbeelding, persoon of gebouw werd ingesneden waarna rondom en onderaan de tekst werd ingeslagen op de matrijs met behulp van kleine letters, stempeltjes, die stuk voor stuk werden ingeslagen op de matrijs. Sommige kunstenaars hadden zelfs hun eigen lettertype zoals bijvoorbeeld Van Berckel.

Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw werd het mogelijk om de matrijzen op mechanische wijze te produceren. Nu werd het mogelijk om de afbeelding op groter formaat en in een ander materiaal (bvb. gips) te modelleren, waarna een mechanische verkleiningsmachine of reduceerbank de stempel produceerde. Daardoor kon de medaillekunst ook beoefend worden door artiesten die een opleiding als beeldhouwer hadden genoten.

Het resulteerde in de overname van de medaillekunst door beeldhouwers. Deze kunstvorm onderging hierdoor een belangrijke evolutie. Er werd meer en meer gebruik gemaakt van een artificieel aangebrachte en aangepaste patina op de medaille, waardoor de kunstenaar ook gebruik kon maken van kleurschakeringen om eigen accenten te leggen en om het door hem gewenst effect te verkrijgen. Dit was vooral nuttig omdat door de nieuwe productietechniek de stijl van de medailles geëvolueerd was van afbeeldingen met een hoog en scherp reliëf op een volledig vlakke en gepolierde achtergrond naar een totaalcompositie waarin beeltenis, achtergrond en omschrift één geheel vormen.

Ook werd meer en meer afgestapt van de traditionele ronde vorm voor de medailles. Daardoor kreeg de kunstenaar veel meer mogelijkheden om zijn inspiratie uit te werken.

De eerste grote beeldhouwer-medailleur die van deze methode gebruik maakte was de Fransman Hubert Ponscarne. Hij ontwierp in 1867 een medaille met de beeltenis van een zekere Naudet. Dit stuk zou de vernieuwing van de kunstmedaille inluiden. Collega's beeldhouwers volgden zijn voorbeeld en er ontstond in Parijs een school van medaille-kunstenaars met belangrijke figuren zoals, Oscar Roty, Jules-Clément Chaplain, Ovide Yencesse, Charpentier, Daniël Dupuis enz.

Heel vlug kwamen van overal in Europa en de VS beeldhouwers naar de Parijse ateliers om kennis te maken met deze nieuwe kunstvorm.

Deze 'renascimento' bleef ook in kunstminnende en numismatische middens niet onopgemerkt, waar allerlei initiatieven het licht zagen. In de belangrijkste steden werden medailleverenigingen opgericht. De medaille zou een nooit gekende populariteit kennen. Ook museums wilden deze nieuwe kunstvorm in hun verzamelingen opnemen, zo ook het Gentse Museum voor Schone Kunsten.

II. De opbouw van de verzameling van het Gentse Museum voor Schone Kunsten

Op 9 mei 1904 werd te Gent een nieuw Museum voor Schone Kunsten geopend. Het werd gebouwd om de Gentse kunstverzamelingen van verscheidene oorsprong te huisvesten. Het ontwerp was van de Gentse architect Charles Van Rysselberghe (1850-1920).

Het Museum ten tijde van de opening.

De opening viel samen met het hoogtepunt van de populariteit van de medaillekunst en al vlug werd beslist om een medailleverzameling aan te leggen.

In 1909 werden te Parijs 32 medailles aangekocht, en dit zowel bij de Parijse Munt als bij een lokale handelaar. Dit was het begin van de verzameling en betrof hoofdzakelijk stukken van de Franse school.

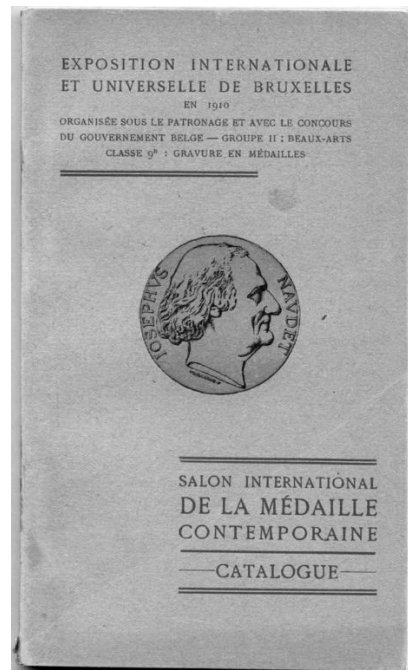
Men vond echter dat een structurele aanpak nodig was om de opbouw van de verzameling te realiseren. Op 1 december 1909 werd de 'Société Gantoise des Amis de la Médaille' opgericht. In tegenstelling tot wat de naam doet veronderstellen was dit niet zozeer een medaillevereniging maar eerder een commissie die zich bezig hield met de opbouw van de numismatische verzamelingen van de Stad Gent.

De voorzitter was Joseph Casier, kunstliefhebber, fotograaf en eigenaar van een glasatelier. De ondervoorzitter was Maurice de Smet de Naeyer, textielabrikant en eigenaar van de textielabriek "La Louisiane". Het is aan te nemen dat hij de geldschieter was van de vereniging. De secretaris was Georges Brunin. Hij was de numismaat in het gezelschap, conservator van het Munt- en Penningkabinet van de stad Gent en van de Universiteit van Gent. Hij was tevens lid van het gerenommeerde Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek¹.

Er zijn weinig archieven bewaard gebleven van deze vereniging met uitzondering van een aankoopregister.

In 1910 werd te Brussel een Wereldtentoonstelling gehouden waarbij ook een groot medaillesalon niet kon ontbreken. Alle kunstenaar wilden er hun laatste creaties voorstellen. Een uitgelezen gelegenheid om de verzameling uit te breiden. Een keuze van 130 stukken werden aangekocht om na de sluiting van het salon de verzameling uit te breiden.

Kaft van de catalogus van het Medaillesalon te Brussel in 1910.

In 1913 was Gent aan de beurt voor een Wereldtentoonstelling en hetzelfde scenario leverde 68 nieuwe medailles op voor de verzameling.

Bij de aankopen op deze beide salons werd er speciaal op toegezien dat de verworven stukken een representatief geheel vormden, met een voldoende spreiding tussen de verschillende landen en artiesten. Het resultaat vormde inderdaad een valabel totaalbeeld van de medaillekunst van deze periode. De public-relations die door de commissie werd gevoerd, resulteerde bovendien in een aantal giften van kunstenaars en particulieren aan de museumverzameling.

De eerste Wereldoorlog vertraagde de opbouw van de verzameling. Na deze periode was er ook een grote terugval in de belangstelling voor de medaillekunst. Toen Georges Brunin in 1921 op rust ging als conservator van het "Cabinet Numismatique de la ville de Gand" werd dit ensemble van munten, penningen en loodjes verdeeld over verscheidene Gentse Musea.

¹ Lid vanaf 2 juli 1905 en werkend lid vanaf 8 maart 1914, *Revue Belge de Numismatique* 1914, p. 470.

Het Museum van Schone Kunsten kreeg er een klein deeltje van toegewezen: een vijftigtal kunstmedailles, meestal uit begin 19de eeuw en dus over het algemeen iets ouder dan de al aanwezige stukken. Ook tijdens het Gentse Kunstsalon van 1922 werden nog een tiental stukken verworven, uitsluitend van Belgische kunstenaars².

Na het overlijden van Joseph Casier in 1925 viel de opbouw van de collectie helemaal stil, enkele geïsoleerde giften van privé-personen niet te na gesproken.

De verzameling bestaat heden in totaal uit 405 verschillende stukken. Het Fidem-congres 2016 heeft voor een vernieuwde belangstelling gezorgd waardoor voor het eerst sinds 1930 een selectie van de verzameling te bezichtigen is voor het publiek.

De verdeling van de verzameling per land is als volgt:

België	188
Frankrijk	101
Duitsland	31
Oostenrijk	26
Nederland	15
Verenigde Staten	12
Italië	11
Zwitserland	7
Groot Brittannië	5
Finland	2
Portugal	2
Hongarije	1
Noorwegen	1
Polen	1
Rusland	1
Zweden	1

5

III. Enkele belangrijke stukken uit de verzameling

Van de vier belangrijkste landen uit deze verzameling zullen een aantal voorbeelden nader bekeken worden.

A. Belgische medailles.

Van de 188 stukken van de Belgische kunstenaars zijn er niet minder dan 54 van de hand van Godefroid Devreese (° Kortrijk 19/8/1861 - † Brussel, 31/8/1941). Hij was een zeer gevierde medailleur. Als zoon van de beeldhouwer Constant Devreese studeerde hij aanvankelijk aan de Academie te Kortrijk en van 1881 tot 1886 te Brussel waar hij Eugène Simonis en Charles Van Der Stappen als leraar had. Hij vestigde zich vanaf 1881 definitief te Schaarbeek waar hij een atelier liet optrekken door zijn vriend Victor Horta met wie hij enkele monumenten zou realiseren³. In 1885 behaalde hij een tweede plaats voor de Prijs van Rome en in 1889 won hij de grote prijs voor beeldhouwkunst waarna hij verscheidene buitenlandse reizen ondernam en zich ontwikkelde tot een bijzonder talentvol beeldhouwer en medailleur.

² *Salon de Gand, 42^e Exposition, Catalogue. Salon de 1922.*

³ P. PIRON, *De Belgische Beeldende Kunstenaars uit de 19de en de 20ste eeuw*, deel 2, p. 1257.

Vanaf 1899 wijdde Devreese een deel van zijn activiteiten aan de medaillekunst waarvan hij in België de vernieuwer zou worden. Hij bleef er, met zeven monumenten, niet minder beeldhouwer om. Hij ontwierp meer dan 400 medailles en plaketten en ook enkele munten met de beeltenis van Albert I (gouden: 100 fr. 1911, 20 fr. 1914 en 10 fr. 1912, zilveren: 20 fr. 1913, 2 fr. 1910, 1 fr. 1910 en 50 ct. 1910, nikkel: 20 fr. 1931 (keerzijde) en 5 fr. (voorzijde).

Enkele opmerkelijke stukken van zijn hand:

A1. Plaket René Stevens, 1912

De plaket toont de buste naar links van René Stevens met jagershoed en met links bovenaan, à RENÉ / STEVENS en rechts bovenaan, le Défenseur / de la / Forêt / de / Soignes en onderaan op een verdiepte afsnede een zicht op het Zoniënwoud; rechts naast de buste langs de rand verdiept, G. DEVREESE.

Rechthoekig – zilver - 93 x 143 mm - 424 gr. – inventarisnummer 1922-S.

René Stevens (pseudoniem LE SYLVAIN) (Elsene, 1858-Oudergem, 1937) was schilder, pentekenaar en auteur. Hij werkte haast uitsluitend in het Zoniënwoud. Hij is de auteur van een historische monografie over het Zoniënwoud (1920) en een wandelgids van 'zijn' woud (1923). In oktober 1909 stichtte hij in het restaurant 'Rouge-Cloître' de Liga der Vrienden van het Zoniënwoud. Zo kon men een massale kap van het bos voorkomen gedurende de bezetting. Een monument voor Stevens werd opgericht in het woud aan de bron van de Sylvain met een medaillon met zijn beeltenis door Devreese A.M. WILLENZ, *Le Médailleur Godefroid Devreese*, nr. 130, p.83-84.⁴

Deze plaket is een verkleinde versie van deze medaillon.

⁴ A.M. WILLENZ, *Le Médailleur Godefroid Devreese*, nr. 130, p.83-84.

A2. Beloningsplaket voor de medaille wedstrijd op de Wereldtentoonstelling te Gent, 1913

De plakket stelt Gentse maagd voor met kroon en sluier die naar links stapt en drie jonge vrouwen begroet die de kunsten, de handel en de industrie voorstellen en een arbeider en een meisje met de armen vol bloemen vergezellen haar naar links en onderaan rechts verdiept, G. DEVREESE. en op de afsnede van de medaille die in vijf compartimenten verdeeld is met in het eerste, GENT ; in het tweede, (streepjes). WERELD - / TENTOONSTELLING • ; in het derde, 1913 ; in het vierde, EXPOSn UNIVERSELLE / et INTERNATIONALE • ; in het vakje uiterst rechts, GAND Op de keerzijde zit een medailleur voor een groot raam op een bankje naar rechts en werkt aan een model voor een medaille dat op een ezelskop is geplaatst en achter hem links staan boetseerattributen en een gebeeldhouwde romp en rechts op een schap staan modellen en rechts onderaan op de afsnede, G. DEVREESE

Rechthoekig boogplakket - brons - 69,8 x 72 mm - 119 gr. – inventarisnummer 1913-CL.

Joseph Casier lanceerde reeds in januari 1912 het idee om net zoals in Brussel in 1910, ook te Gent op de Wereldtentoonstelling in 1913 een Internationaal Salon van de Medaille in te richten. Reeds in 1912 kreeg Devreese de opdracht hiervoor een beloningsplakket te graveren. De voorzijde is dezelfde als deze voor de medaille der beloningen voor de exposanten.

De jury kwam bijeen op 30 juni en 1 juli 1913. Er werden vijf vergulde, veertien zilveren en drieëntwintig bronzen medailles uitgereikt. De negen juryleden kregen eveneens een zilveren exemplaar.

B. Franse medailles.

Naast de Belgische artiesten zijn de kunstenaars uit Frankrijk, bakermat van de vernieuwde medaillekunst, vertegenwoordigd in de verzameling met 101 stukken.

B1. Portret van M. Joseph Naudet door Hubert Ponscarne, 1867

François-Joseph-Hubert Ponscarne (° Belmont 1827 - † Malakoff 1903) was een eenvoudige boerenzoon die eerst voor priester werd opgeleid en op jonge leeftijd naar Parijs kwam. Honger, ziekte en nood vervolgden hem en het heeft niet veel gescheeld of de vader van de moderne medaille was onbekend gestorven in één van de Parijse hospitalen. Door een kleine subsidie kon hij blijven studeren tot zijn werk in 1863 de aandacht van de keizer trok en de subsidie verhoogd werd.

In 1867 maakte hij zijn beroemde Naudet-medaille, waarbij gebroken werd met de traditionele koude manier om het hoofd scherp op de achtergrond te plaatsen. Ponscarme plaatst hoofd, achtergrond en omschrift tot één harmonieus geheel. Orliac schreef in zijn publicatie over Ponscarme en de Franse medaille: '*Il pensa qu'il fallait ne pas traiter la médaille comme un bijou sec et strictement décoratif, mais faire à la fois une œuvre précise et vivante*'⁵.

De medaille stelt Joseph Naudet met half lang haar naar links gewend en met links ervan, JOSEPHVS en rechts, NAVDET en onder de hals, PONSCARME.F

Op de keerzijde is enkel tekst, IOSEPHO · NAVDET / OB · ANNOS · QUINQVAGINTA / A · COOPTATIONE · EIVS / IN · ACAD · INSCRIPTIONVM / HVMANIORVMQ · LITTERARVM / GNAVITER · EXACTOS / SODALI · OPTIMO · SODALES / D · D / --- / MDCCCLXVII / ---

Rond – brons - 50,4 mm Ø - 72 gr - op de rand is het muntteken van de Monnaie de Paris en BRONZE ingeslagen - inventarisnummer 1911-CX⁶.

B2. Plaket 'Au Cimetière' door Pierre Lenoir

Pierre-Charles Lenoir (° Parijs 1879 – † 1953) was de zoon van de beeldhouwer Charles-Joseph Lenoir en kreeg van hem zijn eerste opleiding. Later had hij Peter, Roty, Chaplain en Mercier als leraars.

Lenoir bewam tijdens zijn loopbaan de hoogste internationale onderscheidingen. Hij realiseerde, in opdracht van de Franse staat en openbare instellingen, talrijke monumenten en standbeelden, zoals deze aan het Parijse Muziekconservatorium. Hij was vertegenwoordigd op de grote Medaillesalons met zijn numismatisch oeuvre⁷.

⁵ L. FORRER, *Biographical dictionary of medallists coin- gem- and seal-engravers, mint-masters etc. Ancient and modern. With references to their works. B.C. 500 - A.D. 1900*, New-York, tome 4, p. 659.

⁶ *Exposition Internationale et Universelle de Bruxelles en 1910 organisée sous le patronage et avec le concours du gouvernement Belge - Groupe II : Beaux-Arts Classe 9B : Gravure en Médailles, Salon Internationale de la Médaille Contemporaine - Catalogue* -, Brussel, 1910, p. 110, nr. 45.

⁷ L. FORRER, *Biographical dictionary of medallists coin- gem- and seal-engravers, mint-masters etc. Ancient and modern. With references to their works. B.C. 500 - A.D. 1900*, New-York, tome 7, p. 547-549.

E. BENEZIT, *Dictionnaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs*, Gründ, 1999, tome 8, p. 516. *Catalogue Général Illustré des Editions de la Monnaie de Paris*, tome 3, p. 238.

De plaket stelt drie treurende figuren voor in driekwart rugaanzicht en gehuld in lange mantels en kappen, de figuur vooraan is geknield en de twee andere staan rechtop en met links ervan een vage weergave van een grafzerk met kruis, versierd met bloemen, rechts onderaan gegraveerd, P. LENOIR

Deze plaket heeft een donkere patina meegekregen om de sfeer van de begraafplaats te benadrukken.

Rechthoekig - brons galvano - 100,8 x 74,6 mm - inventarisnummer 1913-AO⁸.

C.

D. Duitse medailles.

9

Duitsland is met zijn 31 stukken de derde grootste vertegenwoordiger in de verzameling. De beste Duitse medailleurs zoals Rudolf Bosselt, Karl Goetz, Dasio, Rudolf Mayer, Daniël Greiner en één van de zeldzame vrouwelijke artieste Louise Staudinger zijn aanwezig.

C1. De 100ste verjaardag van Darwin door Karl Goetz, 1909

Karl Goetz (° Augsburg 1875 - † München 1950) volgde aanvankelijk lessen aan de kunstschool in zijn geboortestad maar tussen 1875 en 1897 vervolmaakte hij zich in diverse Duitse steden. Hij trok naar Utrecht en later naar Le Locle en verbleef vijf jaar in Parijs. In 1904 vestigde Goetz zich te München waar hij tot zijn dood woonde.

De medaillekunst van Goetz was tijdens zijn leven zeer omstreden. Vooral de satirische penningen tegen de vijanden van Duitsland, in de beide wereldoorlogen, werden hem niet in dank afgenomen. Thans wordt hij beschouwd als de meest talentvolle expressionistische Duitse medailleur van zijn tijd⁹.

De medaille toont de buste van Darwin een kwart naar links met rondom, CHARLES ROBERT DARWIN en op de keerzijde zit een aap naar rechts en krabt zich op de kop terwijl hij kijkt naar een menselijk doodshoofd die rechts op de grond ligt en rondom staan allerlei planten en dieren en achter de aap staat een tablet rechtop met de tekst, PHYTOPHY / SIOLOGIE / ENTO / MOLOGIE / ZOOLOG / IE en onderaan, K -- / GOETZ en met links van de tablet twee vogels en rechts ervan boven in het veld, MDCCCIX · / MCMIX

⁸ *Algemene Wereldtentoonstelling te Gent in 1913, Groep II, Schone Kunsten, Deel II - Miniaturen - Medailles - Bouwkunde*, - catalogus -, Brussel 1913, p. 143, nr. 12.

⁹ *The Dictionary of Art*, Londen 1996, tome 12, p. 854.

Rond - gegoten brons - 71,4 mm \varnothing - inventarisnummer 1913-CC¹⁰.

C2. Rembrandt door Daniël Greiner, 1906

Daniël Greiner (° Pforzheim 1872 - † 1943), beeldhouwer en medailleur, werkte voornamelijk in het atelier van Carl Poellath. Hij specialiseerde zich vooral op portret medailles en beeldhouwwerken.

Deze prachtige kunstmedaille is getiteld "De derde eeuw van Rembrandt" vandaar de twee data 1605 en 1906.

Het borstbeeld op de voorzijde van de medaille toont Rembrandt op latere leeftijd en zou volgens ZWIERZINA gegraveerd zijn naar een zelfportret van \pm 1666 in het Museum van Wenen terwijl HEIDEMANN het houdt op een zelfportret van 1658 gekend onder opus X.

Dit stuk wordt terecht beschouwd als één van de meesterwerken van Daniël Greiner¹¹.

Naast het borstbeeld van Rembrandt op de voorzijde zien we op de keerzijde het zinnebeeld van de overwinning van het licht op de duisternis voorgesteld door een naakte man die met beide armen gespreid en op een achtergrond van vlammen een tweede figuur onder zijn voeten vertrappelt en met daaronder gegraveerd, LUX VICIT .

10

¹⁰ *Algemene Wereldtentoonstelling te Gent in 1913, Groep II, Schone Kunsten, Deel II - Miniaturen - Medailles - Bouwkunde, - catalogus -*, Brussel 1913, p. 43, lijst 14, nr. 16-17.

G.W. KIENAST, *The Medals of Karl Goetz*, opus 57, p. 57. M. HEIDEMANN, *Medaillenkunst in Deutschland von 1895 bis 1914, Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst*, nr. 90, p. 122.

¹¹ E. BENEZIT, *Dictionnaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs*, Gründ, 1999, tome 6, p. 419. L. FORRER, *Biographical dictionary of medallists coin- gem- and seal-engravers, mint-masters etc. Ancient and modern. With references to their works. B.C. 500 - A.D. 1900*, New-York, tome 7, p. 394-395. U. THIEME & F. BECKER, *Allgemeines Lexikon der Bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart*, Leipzig, 1923, tome 14, p. 588.

Rond - gegoten brons - 79,5 mm Ø - inventarisnummer 1913-BB¹².

E. Oostenrijkse medailles.

Oostenrijk-Hongarije bestond uit hedendaags Oostenrijk, Hongarije, Bosnië en Herzegovina, Kroatië, Tsjechië, Slowakije, Slovenië en delen van Italië, Montenegro, Polen, Roemenië, Servië en Oekraïne. Bij de grote medaille tentoonstellingen werden de artiesten van de desbetreffende landen dan ook onderverdeeld bij Oostenrijk. Naast artiesten uit Oostenrijk zelf, veelal uit Wenen, waren enkele belangrijke deelnemers afkomstig uit de deelstaten. Naast Heinrich Kautch, afkomstig uit Praag maar wonend in Parijs was er vooral Stanislas Sucharda afkomstig uit Praag in Tsjechië. Hij stelde in 1910 te Brussel 29 werken tentoon en won er een gouden medaille voor zijn bijdrage. In 1913 te Gent niet minder dan 55. Hij viel duidelijk in de smaak bij de aankoopcommissie van het Museum want op de eerste tentoonstelling in 1910 werden zes werken aangekocht en in 1913 nog eens drie.

11

D1. Gebed voor het Vaderland door Stanislas Sucharda

Stanislas Sucharda (° 1866 - † 1916) kreeg zijn opleiding aan de School voor Decoratieve kunst van Praag waar hij later leraar werd (1892 à 1915) en nadien aan de Academie voor Schone Kunsten te Praag (1915-1916)¹³.

¹² *Algemene Wereldtentoonstelling te Gent in 1913, Groep II, Schone Kunsten, Deel II - Miniaturen - Medailles - Bouwkunde, - catalogus -*, Brussel 1913, p. 44, lijst 7, nr. 16.

¹³ E. BENEZIT, *Dictionnaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs*, Gründ, 1999, tome 13, p. 345. L. FORRER, *Biographical dictionary of medallists coin- gem- and seal-engravers, mint-masters etc. Ancient and modern. With references to their works. B.C. 500 - A.D. 1900*, New-York, tome 5, p. 713.

Stanislas Sucharda

Deze triptiek '*Gebed voor het Vaderland*' is mogelijk een uniek stuk dat hij tentoonstelde op het medaillesalon van 1910 en dat pleit voor onafhankelijkheid van Tsjechië.

12

Het middelste deel van de triptiek toont het gezicht van een vrouw, als verpersoonlijking van Tsjechië. Ze staat in vooraanzicht terwijl haar kin rust op een groot rechthoekige vlak, ze draagt een hoofddeksel waarvan twee panden, voorzien van een ronde versiering, tot beneden hangen vóór de rechthoek.

Op het linkse deel zit een naakte jongeling geknield en gebogen naar rechts met rechts in het veld de tekst, KÉZ ZemènASE/POVZDY BLAZe Sni/ KÉZ VSeCHnY B OURG/ TASTné mInOU JI

Op het rechtse deel zit een naakte ouderling met baard naar links geknield op zijn linkerknie en rust met het hoofd en de armen op de andere knie en met links in het veld de tekst, AZ On e n PRiJDe/SLADKY OKAmZIK/KDY VSeCHnY /SnY/JIZ BUDOUVYSn é n

De drie delen zijn versierd met lauriertakken in de Art-Nouveau stijl.

De verzen op de beide zijden, om de verheerlijking van zijn land kracht bij te zetten, luiden als volgt:

linkerzijde (jongeling) Moge ons land voor altijd zoete dromen koesteren
Mogen alle stormen voorbijgaan

rechterzijde (oudere) Dan komt het zoete moment
Dat dromen, eenmaal bewaarheid, niet meer nodig zullen zijn.

Rechthoekig - verzilverd galvano - inventarisnummer 1911-DM¹⁴.

Middenpaneel: 11,1 × 6,7 cm

Linker paneel: 11,2 × 13 cm

Rechter paneel: 11,2 × 13 cm

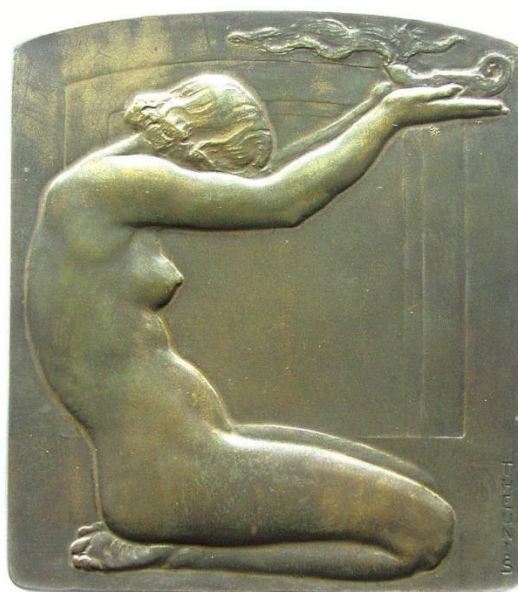
TOT SLOT

Naar aanleiding van het Fidem-congres werd een selectie van deze verzameling voor het eerst aan het grote publiek getoond. Deze opstelling is nog te zien in het Museum (zaal Q) tot 15 januari 2017. Door het besef van het belang van deze verzameling is tevens besloten door de wetenschappelijke afdeling van het Museum om de opstelling voor langere tijd te laten maar na 15 januari 2017 te vervangen door een nieuwe selectie.

13

<p>M</p>	<p>Maison Losseau</p>	
<p>Exposition 21.01.17 > 2.04.17</p>		<p>« Une œuvre d'art au fond de la poche »</p> <p><i>parcours dans l'œuvre de Godefroid Devreese à travers les collections de Léon Losseau</i></p>

¹⁴ Exposition Internationale et Universelle de Bruxelles en 1910 organisée sous le patronage et avec le concours du gouvernement Belge - Groupe II : Beaux-Arts Classe 9B : Gravure en Médailles, Salon Internationale de la Médaille Contemporaine - Catalogue - Brussel, 1910, p. 77, nr. 106 (10).

14

DE GESCHIEDENIS VAN DE KONINKLIJKE MUNT VAN BELGIË IN MEDAILLES VANAF 1945 TOT EN MET 2015

De geschiedenis van de Koninklijke Munt van België in medailles vanaf de Tweede Wereldoorlog is nu te boek gesteld!

En nog wel in 10 delen, in totaal meer dan 2000 pagina's, en alle medailles afgebeeld en volledig beschreven. Nooit meer onwetend zijn of een medaille nu wel of niet zeldzaam is, of welke bekende kunstenaar ze heeft ontworpen.

Kortom alle informatie word je aangereikt vanaf 1945 tot en met 2015. Een zeer beperkte uitgave, luxueus uitgegeven met een gratis map per twee delen om een overzichtelijk geheel te hebben in uw bibliotheek.

Met deze encyclopedie van de medaillekunst wordt het verzamelen van deze mini-beeldhouwwerkjes voor iedereen toegankelijk.

De tweede serie, deel III & IV, zijn nu te koop aan 74€ per twee delen (386 pagina's) en met de gratis klasseermap en verzendingskosten (2,5 kilo – pakjesdienst) inbegrepen (BE30 7512 0356 1311 – AXABBE22).

Luc_vandamme@outlook.com – Zevenboomkensstraat 17 – 3570 Alken – GSM 0478265202

SHAKESPEARE EN DE MEDAILLE

Paul Scheltens

Vier eeuwen geleden, op 26 april 1616, werd William Shakespeare begraven in zijn geboorteplaats Stratford upon Avon. Nu er overal extra aandacht aan hem wordt besteed, lijkt het ook een mooie gelegenheid om zijn verschijning in de medaille-wereld te bekijken.

De oudste medaille die ik heb kunnen vinden is die van Jean Dassier (1676-1763) en die dateert van tussen 1725 en 1735. Dit is meer dan honderd jaar na het overlijden van de schrijver, eigenlijk rijkelijk laat voor een renaissance figuur, als we bedenken dat Erasmus reeds tijdens zijn leven zijn portretmedaille aan zijn vrienden en bewonderaars kon toesturen.

Ik ken twee versies van de Dassier-medaille. De voorzijden zijn identiek: een portret van W.S. naar rechts (losjes gebaseerd op het Chandos-portret, waarover dadelijk meer). De eerste versie van de keerzijde bevat het portret van John Selden (1584-1654), een historicus, advocaat en leider van de oppositie tegen Charles I. Het verband tussen beide figuren is niet duidelijk, al lijkt het wel te wijzen op een soort politieke recuperatie van W.S. voor de republikeinse zaak. De tweede versie toont een berglandschap met een rivier en de tekst "WILD ABOVE RULE OR ART". Dit verwijst naar de commentaren van Samuel Johnson in zijn uitgave van Shakespeare 's werken uit 1765. Deze belangrijke criticus vergelijkt Shakespeare 's werk met een natuurlijk en wild woud in tegenstelling met de gepolijste formele tuinen van de 18de eeuwse schrijvers. De vergelijking tussen beide valt volgens Johnson, toch ook een kind van zijn tijd, niet steeds uit in het voordeel van de "barbaarse" Shakespeare.

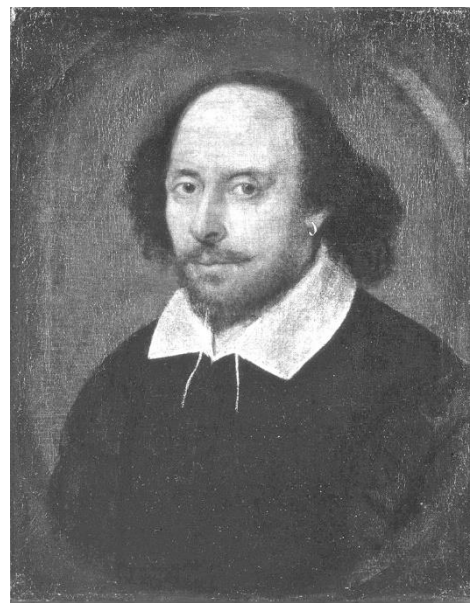
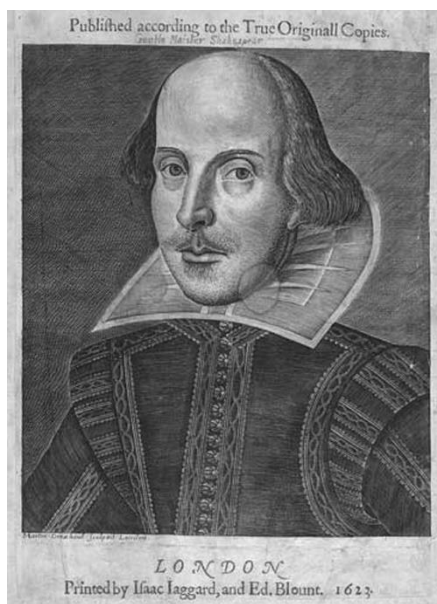

Medailleurs die William enigszins waarheidsgetrouw willen afbeelden hebben slechts enkele betrouwbare portretten om zich op te steunen.

- 1) Het bekendste is de gravure door Martin Droeshout, afgedrukt naast de titelpagina van de beroemde First Folio-uitgave van het toneelwerk. Dit portret dateert uit 1623, zeven jaar na het overlijden van de schrijver. Het werd gekozen door zijn vrienden die zijn werk publiceerden, dus kunnen we er van uitgaan dat het redelijk gelijkend is.
- 2) De buste van het grafmonument in de kerk van Stratford, daterend van voor 1623 dus ook slechts enkele jaren na het overlijden.
- 3) Het zogenaamde Chandos-portret, uit ongeveer 1610, toegeschreven aan John Taylor, dat vermoedelijk Shakespeare voorstelt, al is dit niet zeker. Indien de identificatie correct is, dan is dit het enige portret dat tijdens W.S.'s leven werd gemaakt.

Een hele reeks andere portretten worden niet als authentiek erkend, ofwel omdat ze iemand anders voorstellen ofwel op fantasie berusten.

Terug naar de medaille.

Talrijk zijn de 18de en 19de eeuwse tokens en penningen. Ze hebben meer historische dan artistieke waarde. De meeste vroege voorbeelden zijn geïnspireerd op het Chandos-portret. De keerzijdes bevatten meestal een tekst, allegorische figuren of het geboortehuis in Stratford. We zullen ons tot enkele voorbeelden moeten beperken.

Rond 1818 verschijnt een mooie portretmedaille door Jean-Jacques Barre (1793-1855) met op de keerzijde een Latijnse tekst met geboorte- en sterfdata (in de reeks Numismatica Universalis Virorum Illustrum).

17

In 1821 ontwerpt J. Westwood een zilveren medaille van 45 mm. Met portret (naar Droeshout) op de voorzijde en een figuur onder een boom en een drinkend hert op de keerzijde en met als randschrift *"To the which place a poor sequester'd stag that from the hunters aim had ta'en a hurt came to languish"*. (Naar deze plek kwam het arme opgejaagde hert dat door een schot van de jager werd gewond.) Het gaat hier om het eerder zwartgallige personage Jacques uit *"As You Like It"* (act II, scene 1).

In 1830 gaf Ottley voor de Birmingham Shakespeare Society een geslagen medaille uit. Op de voorzijde een afbeelding van de schrijver ten voeten uit, geïnspireerd op het standbeeld in Westminster Abbey met de tekst *"A good man's memory will outlive his life"*. Dit is een aangepast citaat uit Hamlet (Act III, Scene 2) waar sprake is van "great" in plaats van "good". Ook het jaar van overlijden is foutief vermeld. Op de keerzijde staat een opdracht *"This humble token of the veneration we feel for his works, was presented to the Birmingham Shakespn. Society, established in the year 1830, by two of its members to commemorate the name of the immortal bard of Avon"* met daar rond een niet traceerbaar en wat belerend citaat *"Life uncertain, transient life, soon flieth, good name and merit, like the sun, ne'er dieth"* (Het onzekere, vergankelijke leven vloeit spoedig voorbij. Een goede naam en verdienste, als de zon, sterven nooit).

In 1842 ontwierp H.H. Young een medaille van 39 mm. die gegraveerd werd door William Joseph Taylor. Op de voorzijde de frontale buste uit de kerk van Stratford. Op de keerzijde het geboortehuis van Shakespeare zoals het nog steeds in Stratford te bezichtigen is.

18

In 1911 ontwerpt Frank Bowcher (1864-1938) een nogal gepolijst portret (zilver – 45 mm.) en op de keerzijde een naakte muze bij een buste van de schrijver met aan haar voeten het personage Puck met het tragische en komische masker.

In 1913 verschijnt bij een Amerikaanse uitgever Metal Products Mfg. Co. (MPM) een éézijdig portret (100 mm.) door de Hongaarse kunstenaar Jeno Juszko, gesigineerd met zijn veramerikaniseerde naam Jean Jusko.

Voor de 300-jarige verjaardag van het overlijden in 1916 ontwierp Dorothy Dick voor het Shakespeare Memorial Theatre een medaille met een portret naar voorbeeld van de grafbuste en op de keerzijde het wapen van de familie Shakespeare. Dick maakte datzelfde jaar nog een tweede medaille met een portret naar Droeshout.

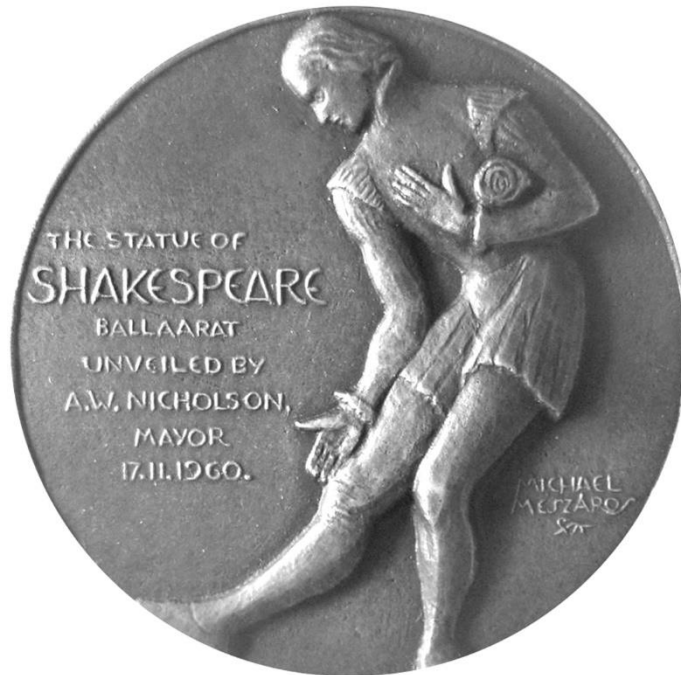
19

In recentere jaren hebben kunstenaars uit allerlei landen bijgedragen tot het corpus van Shakespeare medailles. Een beperkte keuze:

AUSTRALIË

In 1960 beeldt Michael Meszaros (1945) de Bard ten voeten uit, naar aanleiding van de onthulling van het standbeeld gemaakt door Andor Meszaros. Michael was toen slechts 15 jaar. Hij kreeg wel wat hulp van zijn vader voor de belettering. Hij zou nog een uitgebreid medaille-oeuvre realiseren.

ARGENTINIË

Een zilveren penning voor de *Comision Argentina de Homenaje a Shakespeare* door een mij onbekende ontwerper met een wat sip kijkende Droeshout-William en op de keerzijde een zicht op de Theems-oever met het Globe Theatre.

20

TSJECHO-SLOWAKIJE

De Tsjechische kunstenaar Milan Knobloch maakte ook in 1964 een mooi profielportret naar links met het familiewapen en bijhorend motto "Non sanz droict" (75 mm.). Op de keerzijde een dolk en een roos, misschien verwijzend naar de meer romantische plays en naar de meer gewelddadige historiestukken, of misschien naar de Rozenoorlog die de achtergrond vormt voor de koningsdrama's. De Tsjechische inscriptie kan vertaald als "aan het grote genie vanwege het Tsjecho-Slovaaks volk".

HONGARIJE

Opnieuw in 1964 wijdt Kalman Renner zijn opus 23 aan een éézijdig Droeshout-portret (89 × 102 mm.).

21

PORTUGAL

Nog altijd voor de vierhonderdjarige herdenking in 1964 ontwierp Vasco da Conceição een andere versie van het Droeshout-portret (85 mm.). Op de keerzijde de toneelmaskers voor tragedie en komedie met vijf titels van toneelwerken.

En José de Moura geeft op de keerzijde het huis in Stratford (1982 – 80 mm.).

22

ITALIË

Costantini beeldt Shakespeare af in profiel met een hoge kraag (1964 – 59,5 mm.). Op de keerzijde de bekende afbeelding van de binnenzijde van het theater *The Swan* waar Shakespeare en zijn gezelschap speelde vooraleer ze verhuisden naar *The Curtain* en later naar *The Globe*. De schets werd gemaakt door de Nederlander Johannes De Witt rond 1596. Deze tekening geeft ons een uniek beeld hoe een elizabethaans theater er moet uitgezien hebben.

VERENIGDE STATEN

Hier kunnen we twee niet gedateerde medailles vermelden; De meer recente door de rond 1980 uitgeweken Russische kunstenaar Alex Shagin met een zwierig gestileerd Droeshout-portret en een theatrale uitbeelding van de drama's rond de koningskroon en – troon (hoogte 115 mm.).

Cynthia Joyce ontwierp de zilveren Ray Bradbury Shakespeare Award Medal (63 mm.) met een expressief en wat gekweld portret van de schrijver. Deze medaille wordt uitgereikt door de South Bay Conservatory School of the Arts en de Torrance Performing Arts Consortium aan verdienstelijke dichters in Los Angeles. De keerzijde bevat de afkortingen van beide organisaties en de spreuk "to thine own self be true".

23

RUSLAND

Voor het 350ste sterfjaar (1966 – 60mm.) ontwierp I. Daragan een voorzijde met het Droeshout-portret en het Globe Theatre op de achtergrond.

Op de keerzijde staat een Russische vertaling uit Sonnet 54 "O, how much more doth beauty beauteous seem / By that sweet ornament which truth doth give!" (O, hoeveel schoner wordt de schoonheid nog / Als zij de waarheid tot een sieraad heeft, in de vertaling van Gerard Messelaar uit 1958).

24

En nu zijn we gearriveerd bij twee van mijn favoriete Shakespeare-medailles: eerst het beste portret en dan de beste keerzijde.

NEDERLAND

Piet Esser (1914-2004) maakte een van zijn beste penningen met een krachtig profielportret, dat herleid is tot de essentie, en een mooie belettering in een prominente rand op de keerzijde. Dit was de jaarpemning van de Vereniging voor Penningkunst in 1964.

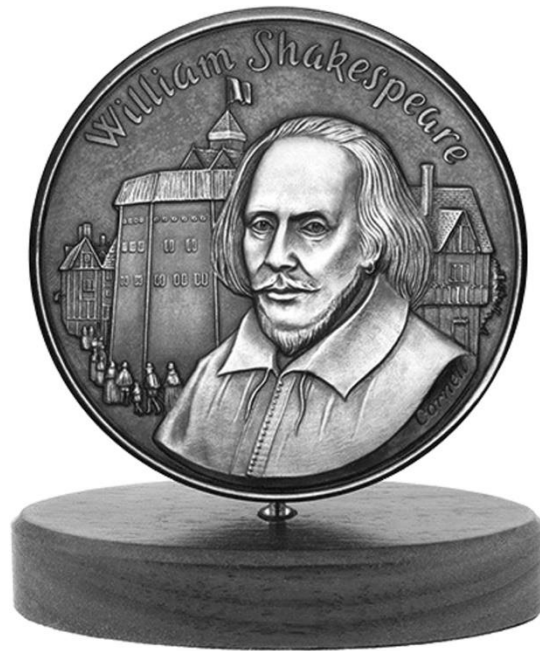
FRANKRIJK

En dan mijn favoriete keerzijde: Maurice Debus (1907-1963) maakte ook in hetzelfde herdenkingsjaar 1964 een medaille die op twee formaten verscheen, op 68 mm. en 160 mm. Op de voorzijde een gestileerd portret en op de keerzijde een zeer sterke voorstelling van de waanzinnig geworden Lady Macbeth met kandelaar.

25

We sluiten af met een recente kalendermedaille (75 mm.) van 2001 uit het Verenigd Koninkrijk door David Cornell, een uitgave van de Royal Mint. Hier krijgen we een portret met het Globe Theatre op de achtergrond. Op de keerzijde vinden we de kalender.

Zowel op een penning door Westwood uit 1769 als op een medaille door Vincze uit 1964 staat de tekst "We shall not look upon his like again". Daar kan ik me als bewonderaar van de Bard alleen maar bij aansluiten. Ik had het geluk als veertienjarige met rode oortjes Richard III en De Storm te lezen in een Prismapocket, vooraleer iemand mij verteld had dat dit moeilijke lectuur hoorde te zijn. De fascinatie is gebleven.

26

Ik kon het dan ook niet laten om zelf ook een bescheiden hommage te brengen. Hierbij het éézijdig ontwerp in plasticine (work-in-progress). Mijn werk, op 90/95 mm en afgegoten in kunsthars, is te koop aan 50€ + verzend- & verpakkingskosten bij de vzw Promotie van de Medaille (BE09 2100 2975 0457 – GEBABEBB) te bestellen door het sturen van een e-mail aan luc_vandamme@outlook.com of te bellen op GSM 0478 265202.

BIBLIOGRAFIE:

- OGDEN, W. Sharp: Shakspere's Portraiture: Painted, Graven, and Medallic (British Numismatic Journal – 1910). In dit artikel beschrijft de auteur de portretten van W.S. en de hem bekende medailles.
- Peter ACKROYD: Shakespeare, the Biography. (2005) geeft een goed gedocumenteerde en vlot leesbare biografie van het leven waarover we ondanks alle rare theorieën toch heel wat weten.

27

<p>M</p>	<p>Maison Losseau</p>	
<p>Exposition 21.01.17 > 2.04.17</p>		<p>« Une œuvre d'art au fond de la poche »</p> <p><i>parcours dans l'œuvre de Godefroid Devreese à travers les collections de Léon Losseau</i></p>

Binnenkort meer hierover,
Let op uw mailbox!

MEDAILLES OF TOCH NIET ?

Raf Van Laere

Trouwe lezers van *De Beeldenaar* zijn ongetwijfeld vertrouwd met de heikele vraag wat nu precies een - hedendaagse - penning¹⁵ is. Alle definities ten spijt blijft de discussie hierover steeds opflakkeren. Ook deze bijdrage kan en wil geen definitief antwoord op deze vraag geven die trouwens in de bredere context van de discussies over hedendaagse begrip 'kunst' moet geplaatst worden.

Wie bepaalt of iets 'kunst' is? Die vraag heeft in de loop der eeuwen verschillende antwoorden gekregen. Vaak wordt aangenomen dat wat wij nu als 'kunst' beschouwen pas tijdens de renaissance ontstond en dat is net de periode waarin volgens sommigen ook de eerste penningen gemaakt werden. Penningen worden daarom vaak beschouwd als typische post-middeleeuwse kunstuitingen. Sommige gaan daarin trouwens zeer ver. Zo weigert Michel Pastoureau, oud-conservator van het Parijse penningkabinet, in 1984 in een publicatie over middeleeuwse rekenpenningen en aanverwante (*jetons et méraux*) uitdrukkelijk ook (kunst)penningen (*médailles*) te behandelen omdat die volgens hem gedurende de middeleeuwen gewoonweg niet bestaan. Een these die de waarheid wel erg veel geweld aandoet.

Op het einde van de middeleeuwen en het begin van de renaissance begint de persoonlijkheid van de kunstenaars zich steeds duidelijker te manifesteren. Middeleeuwse schilderijen, beeldhouwwerken en andere kunstuitingen zijn slechts zelden gesigeneerd, vaak blijven de scheppers ervan onbekend. Vanaf de renaissance verandert dit. Zowel kunstenaars als opdrachtgevers treden meer op de voorgrond. Parallel met deze evolutie zien we dat er een kloof groeit tussen de (kunst)ambachten en de 'echte' kunst. Toch blijven bijvoorbeeld schilders van alle niveaus nog eeuwenlang samen lid van dezelfde plaatselijke Sint-Lucasgilde, een soort beroepsvereniging *avant-la-lettre*. Dat belet echter niet dat het sociale onderscheid tussen de leden steeds groter wordt. Een Rubens of een Van Dyck leeft op een andere voet en heeft andere opdrachtgevers en klanten dan een derderangs schilder van religieuze taferelen of landschappen. En hoewel er enkele getalenteerde kunstenaars zoals Quinten Massys zijn die meer dan één discipline beoefenen, blijft het onderscheid tussen deze disciplines - schilderkunst, beeldhouwkunst, architectuur ... - duidelijk voorhanden. En dat blijft zo tot diep in de 20ste eeuw. Wat ook blijft is dat niet zozeer de kunstenaar bepaalt of iets voldoet aan de kunstnormen maar wel de opdrachtgever en dat lijkt logisch: wiens brood men eet, diens woord men spreekt.

Vanaf het einde van de 19de eeuw komt hierin stilaan verandering. Die verandering hangt nauw samen met de romantische mythe die rond de figuur van de kunstenaar ontstaat. Een echte kunstenaar is voortaan niet zozeer een succesvol zakenman maar een gedreven figuur die kunst moet scheppen wars van alle materiële beslommingen. Halfdood van honger op een ijskoude zolderkamer kan hij niet anders dan zijn levenstaak vervullen. Overtuigd als hij is van zijn eigen artistieke gelijk krijgt hij slechts zelden erkenning tijdens zijn leven, ook al omdat hij zich afzet tegen het 'academisme' van zijn tijd. Hij is de enige die uiteindelijk bepaalt wat kunst is en wat niet. Hij hoeft dit niet te argumenteren. Zijn woord is hierin wet.

¹⁵ Het woord penning heeft in het Nederlands zoals dat in Nederland gebruikt wordt, verschillende betekenissen. Hier wordt het gebruikt zoals gedefinieerd onder § 5 in de *Encyclopedie van munten en bankbiljetten*, Houten 1986 e.v., blz. P32: *muntvormig voorwerp dat als zelfstandig kunstwerk geproduceerd werd, aanvankelijk vooral om de herinnering aan een persoon of gebeurtenis vast te houden ...*, later ook vaak zonder herdenkingsfunctie. *Moderne penningen wijken soms sterk af van de muntvorm en kunnen daarom beter als kleinplastiek worden aangeduid*. Voor dergelijke penningen gebruikt men in Vlaanderen meestal het woord medaille.

Hij wordt, al of niet tijdens zijn leven, 'ontdekt' door de kunsthandel, een galerijhouder of een - liefst kapitaalcrachtige - verzamelaar. In de loop van de 20ste eeuw ontwikkelt zich een spanningsveld tussen de kunstenaar en de galerijhouder over wie van beide het nu eindelijk voor het zeggen heeft. De strijd tussen beiden is nog steeds niet beslecht.

Natuurlijk gaat dit verhaal kort door de bocht maar het vertoont opvallende parallellen met wat zich, met wat vertraging in de medaillewereld afspeelt. De opeenvolgende FIDEM-congressen spelen daarbij een belangrijke rol. Zijn de eerste nog vooral het terrein van de verschillende penningproducenten dan winnen de individuele kunstenaars al snel aan belang. Zij gaan prat op hun technisch kunnen en spelen *taille douce* en *taille directe* tegen elkaar uit; gaan op zoek naar nieuwe materialen en nieuwe vormen. De inbreng van de fabrikanten verdwijnt meer en meer op de achtergrond. Zij voeren in eerste instantie uit wat de kunstenaar aanbiedt en het is meer en meer de kunstenaar die bepaalt wat een penning is of niet. Dat is in elk geval het beeld dat uit de recentste FIDEM-catalogi tevoorschijn komt. Iedere verzamelaar die conceptuele vragen stelt bij sommige 'penningen', is niet mee met zijn tijd of begrijpt er niets (meer) van. En wie wil zo door het leven gaan?

Toen ik in 1988 een kleine overzichtstentoonstelling organiseerde van de penningen van de Tongerse beeldhouwer en edelsmid, Raf Verjans, werd ik voor het eerst geconfronteerd met de vraag: Wat is een medaille? Hij en ik verschilden in een aantal gevallen grondig van mening. Wat voor hem een juweel was, was voor mij duidelijk een penning. Sindsdien heb ik vaker gelijkaardige discussies gevoerd maar vaker in de omgekeerde richting met ene kunstenaar die mij mordicus wilde overtuigen dat een object dat voor mij beslist geen penning was maar voor hem of haar wel.

Uiteindelijk blijkt de hamvraag anders te zijn, namelijk: wie bepaalt uiteindelijk wat een penning is of niet? Ik wil daarom de lezers van de *Flash* twee creaties van de Belgisch- Limburgse ontwerper, Wim Maex, voorstellen waarover ik met hem meermaals gediscussieerd heb. Hij is gespecialiseerd in design van een breed gamma voorwerpen in roestvrij staal die in een beperkte oplage geproduceerd worden en waarmee hij al enkele jaren de internationale vakpers haalt.

Mijn vraag is: zijn deze objecten penningen of niet en, vooral waarom? Er is geen goed of fout antwoord. U kan misschien een deel van het antwoord op internet vinden maar dat interesseert mij niet. Alleen uw eigen opinie telt!

Object 1: *Smiley face*

Onregelmatige vorm; max. 59,2 mm x 49,2 mm; gepolijst gegoten roestvrij staal

Voorzijde: gestileerd gezicht

Keerzijde: gelaserde signatuur

Object 2: Dillion

Rond; Ø 78,6 mm; gepolijst gegoten roestvrij staal

Beide zijden zijn identiek; in het midden in een opengewerkte verhoogde ring met centraal een kleine zwevende gematteerde bol die door middel van drie staafjes bevestigd is.

Verscheen in De Beeldenaar, November/December 2016, 40^e jaargang NR.6.

Antwoord van Dhr. Gabriël Stautemas

30

In de discussie over 'Medaille of toch niet' vergeten we wel eens waarover het in feite gaat. Niet de creativiteit van de kunstenaar noch de expressie vorm waarvan hij gebruik maakt, worden in vraag gesteld maar wel de communicatie erover. Het gaat erom dat je mag veronderstellen dat gesprekspartners van elkaar exact weten wat elk bedoeld met de gebruikte terminologie. Zo wordt het spel bepaald door zijn spelregels en niet door de wijze waarop het gespeeld wordt. Wijzigen de spelregels dan speel je een ander spel maar behoud je toch de creativiteit eigen aan het spelen. Uit de internationale literatuur verschenen in de laatste 150 jaar over het fenomeen 'Kunstmedaille' kan een aantal spelregels weerhouden worden. De opdracht voor de medailleur is binnen deze grenzen te evolueren in steeds origineler expressie vormen. Maar daarnaast, zoals het ook in de dagelijkse gang van zaken gebeurt, staat het de kunstenaar vrij zich uit te drukken in een andere discipline (met de daaraan verbonden spelregels) zoals het juweel, de klein sculptuur, het bas-reliëf of de mini-assemblage kunst. Uiteindelijk zal het de kunstliefhebber/verzamelaar zijn die, indien aangesproken door de creatie en er ook plezier in heeft, deze in zijn verzameling opneemt.

Jean-Claude Orban

l'Atelier Harvent-Debay, un catalogue des médailles de René Harvent & Danièle Debay

Herent, 2016, 84 pages en couleur.

Prix: 29,5€ + 2,5€ frais d'envoi et emballage.

Luc_vandamme@outlook.com

BE30 7512 0356 1311

MEDAILLES OF TOCH NIET?

Luc Vandamme

Naar aanleiding van het artikel *Penningen of toch niet?* van de hand van Raf Van Laere in de *Beeldenaar 2016-6* graag mijn commentaar op het begrip *medaille* (in Vlaanderen) of *penning* (in Nederland).

Mij lijkt de term *medaille* een overkoepelende term te zijn waartoe o.a. de kunstmedaille, de jeton, de plaket en het medaillon behoren. Ik wil het hier duidelijk over de kunstmedaille hebben en het is een belangrijk element is dat **zeker niet de vorm** van het kunstwerk bepaalt of dit een medaille is of niet.

De penningkunst is gegroeid uit de economische noodzaak om portretten goedkoper en gemakkelijker transporteerbaar te maken. Logisch dat Pisanello, een schilder uit de Renaissance, op het idee kwam. Schilderijen dienden om, en dan vergelijk ik het nu met het hedendaagse "Tinder", waarbij men louter op basis van het uiterlijk een echtgenoot of echtgenote zoekt. De schilderijen waren moeilijk zonder schade te transporteren en zeer kostelijk in productie want soms moest men ook de waarheid wat geweld aandoen, vergelijk het met ons huidige 'Photoshop'...

De medaillekunst is ook **één der minst gewaardeerde kunsten**, men heeft te weinig oog voor de artistieke waarde. Een medaille is immers een beeldhouwwerk met enorme beperkingen: en een klein werkvlak en een zeer beperkt reliëf. Het voordeel is het handformaat dat ervoor zorgt dat dit kunstwerk draagbaar is en men er dus op elk ogenblik kan van genieten. Men moet zich niet verplaatsen naar een museum of entreegeld betalen... men heeft zijn eigen collectie, groot of klein.

31

Marie-Louise Dupont
Begeesterde haar hele leven de verzamelaars van medailles
Gegoten medaille van de hand van Marit Hartman

Waaruit bestaat het volle genot van een medaille? Ze in de hand houden, haar karakter voelen, de patinerings zien, de dikte, de doormeter, haar gewicht en vooral ze kunnen omkeren om de volle zin ervan te begrijpen. Het verhaal te kunnen lezen wat de kunstenaar ons wilde vertellen. De medaille is zo de uiting van een innerlijke spanning in de sterkst gebalde vorm.

De betekenis moet niet in één enkele oogopslag te vangen zijn, maar pas duidelijk worden bij het telkens weer omkeren (Karel Soudijn).

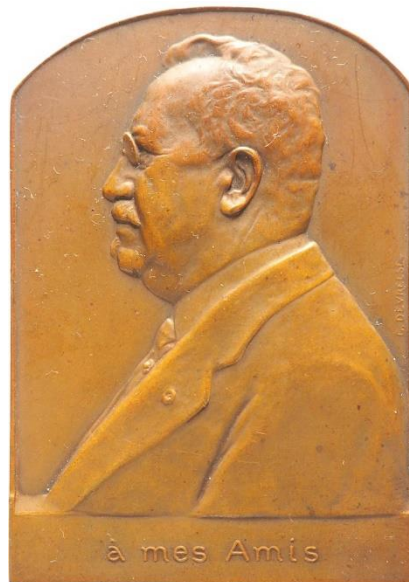
De kunstenaar moet **van alle markten thuis zijn**. Hij moet een grondige kennis hebben van de beeldhouwkunst, de graveerkunst, metaalbewerking, materiaalkennis en hij moet een letterkunstenaar zijn. En hij moet rekening houden met de begrenzing van de ruimte, fantasie hebben, het materiaal beheersen en zijn gedachten kunnen synthetiseren in een bepaalde vorm. Hij moet zich afvragen: wat is het essentieelste motief? Welke attributen en/of symbolen kan ik hiervoor vinden en hoe kan ik deze linken aan de voorzijde en de keerzijde? Hij moet m.a.w. **een straffe kerel** zijn! En hier doemt zeker een kloof op tussen ambacht en “echte” kunst.

Un chef d'œuvre est de toute nécessité une chose simple (A. Rodin).

Is het **materiaal dat hij gebruikt** bepalend of het een medaille is of niet? Neen, maar liefst moet het wel van duurzaam materiaal zijn en hierbij keren we terug tot bij de bron nl. Pisanello. Ze moet gemakkelijk transporteerbaar zijn en liefst lang meegaan m.a.w. een eeuwigheidswaarde hebben. En het materiaal, (edel)metaal of een legering ervan, keramiek, acrylaat, terracotta, glaspasta, enz... bepalen in hoge mate de te volgen werkwijze bij de productie ervan. Ze moet m.a.w. dus gemakkelijk reproduceerbaar zijn. Als hij brons gebruikt of een gelijkaardige legering, dan is een patina noodzakelijk. Zonder patina is het maar een mager beestje, het spreekwoord luidt immers: de kleren maken de man. En vergeten we vooral niet dat patineren een kunst apart is.

De tastbare **vorm en ruimte** moeten op een vlak in reliëf worden opgeroepen, dus tussen beeldhouwkunst en tekenkunst. Dit kan gebeuren onder de vorm van een medaillon dat bevestigd wordt op een grafsteen. Of als plaket bevestigd op de gevel van een gebouw, beiden meestal als eerbetoon aan een persoon. Deze kunnen dus rond, rechthoekig, vierkant of gelijk welke andere vorm hebben en zijn dus geen medaille. Ze zijn soms wel han(d)teerbaar maar meestal niet, vertellen ons geen verhaal (geen tijdsverloop en tonen ons maar één enkele moment) en worden meestal geplaatst in een groter geheel.

32

Plaket (geen medaille) - “à mes amis” – Devreese – 78 x 54mm – blanco keerzijde

Wat we niet mogen vergeten is dat **de medaille uit de munt is geboren**. De glorievolle geboorte kwam er in de 15e eeuw met, zoals reeds eerder verteld, de schilder Pisanello die de absolute harmonie bereikte en als voorbeeld diende voor verschillende generaties medailleurs.

De medaillekunst dankt dus haar ontstaan aan de hernieuwde belangstelling voor de Oudheid. De ganse geschiedenis van Athene en Rome lag immers vast in een schitterende reeks van munten met de portretten van de heersers en hun familie. Was dan een bronzen portret niet goedkoper maar vooral niet gemakkelijker te vermeerderen, wat bij een schilderij quasi onmogelijk is. De **metallieke fotografie** was op die manier dus geboren. Hij modelleerde het portret in was, maakte er een vorm van waarin het metaal werd gegoten. De techniek van het gieten vergt de zorgzame handigheid van de gieter, ook een vak apart. Elk stuk is een individueel stuk want wordt apart geciseleerd en gepatineerd. En de zwaarte van het reliëf wordt niet beperkt door de wetten en beperkingen van machines.

Wondere werken van scherpste en gevoelige nauwkeurigheid ontstaan als de geslagen penning **rechtstreeks in het staal** wordt gegraveerd, op het definitieve formaat, de stempel waaruit de matrijs groeit.

In de 2^e helft van de 19^e eeuw ontstaat **de reduceerbank**: een zegen of een vloek? Gedaan met moeizaam steken van een negatief op uitvoeringsgrootte onder het vergrootglas. Een bas-reliëf in klei of gips wordt door de beeldhouwer gemaakt en een ambachtsman maakt via de reduceerbank een matrijs en met een pers slaat hij de medaille. Armand Bonnetain zei ooit: *een geslagen medaille is dood!* Hij was dan ook een groot bewonderaar van Pisanello en zijn zelf gegoten medailles zijn dan ook schitterende kunstwerken.

Links de in zilver gegoten medaille van de hand van Armand Bonnetain en rechts de tekening van Pisanello.

Sommige medailleurs willen teruggaan naar het denken en uitvoeren van een medaille op ware grootte. Anderen willen teruggaan naar de gegoten medaille maar dan ook is een keerzijde een innerlijke noodzaak. Anderen nemen het binnenwerk van een klok en kleven daar een popje aan vast en noemen dit een medaille...

Wat is een medaille en wat niet?¹⁶ Naar mijn mening dienen er voor een kunstmedaille drie voorwaarden vervuld te zijn:

1. De tastbare vorm en ruimte worden opgeroepen op een klein vlak en in reliëf.
2. De figuren worden ingebracht in een hanteerbare vorm en in een mooie compositie.
3. De voorzijde loopt soepel en logisch over naar de keerzijde en vormen zo samen een verhaal.

La médaille est à la sculpture ce que le poème est au roman (Orlando Orlandini).

¹⁶ Een klein sculptuur heeft dan volgend kenmerken: 1. Er is geen uitleg op de voor- en keerzijde, er is zelfs geen sprake van een voor- en keerzijde 2. Zij is wel han(d)teerbaar 3. Ze kan 2 of 2,5 of 3 dimensies hebben 4. Ze heeft een hoge esthetische waarde.

Wat is immers het doel van de medaillekunst?

Belangrijke historische feiten van een land, een volk, een gemeente, een vereniging of een familie vast te leggen in en artistieke en sierlijke vorm. Hoort daar ook de medaille bij die de kunstenaar maakt om uiting te geven aan zijn gevoelens, zijn aard, zijn idee in een artistieke en sierlijke vorm? Mits de nodige uitleg van de auteur, zeer zeker!¹⁷

Daydream – Luc De Blick – 94 mm – brons

¹⁷ In die zin zijn de getoonde werken van Wim Maex in het artikel van Raf Van Laere volgens mij geen medailles maar voorbeelden van prachtige kleine sculpturen.

En wie gaat dan bepalen wat kunst is en wat niet? Zoals altijd zal het de geschiedenis zijn, die zal bepalen wat kunst was en wat niet. Wat als waardevol zal overblijven en wat kitsch zal genoemd worden. Maar voor beide zaken zullen er altijd wel overtuigde verzamelaars zijn!

En laat mij eindigen met nog een paar verrassende uitspraken die ik U niet wil onthouden:

Een penning is een penning als de kunstenaar zegt dat het een penning is (Piet Esser).

De kwaliteit van een penning hangt af van de kant die je nu niet ziet (Karel Soudijn).

Tout mettre, mais en mettre le moins possible, ça c'est l'art vrai! (F. Brigand).

Verscheen in De Beeldenaar, januari/februari 2017, 41^e jaargang NR. 1.

**Fernand Vanderplancke
Sculptor & Medallist**

Studio: Emiel Verhaerenlaan 11
8670 Oostduinkerke

Tel. & Fax. 058/234179

Email:

Fernand.vanderplancke@skynet.be

Website:

www.vanderplancke.com

35

**INT. NUMISMATIQUE CIE
DESALDELER – CREMERS
VERKOOP – AANKOOP**

Antieke munten – Beleggingsmunten – Zilver – Goud –
Eretkens

Medailles – Bankbiljetten – Oude Aandelen – Heraldiek
Sigillografie – Boeken en numismatische
benodigdheden

Op afspraak

Rue des Ecoles 23
5670 VIERVES
Tel & Fax. 060/399238

MIJN MOOISTE MEDAILLES FIDEM 2016 GENT/NAMUR

Luc Vandamme

Welke waren nu de mooiste medailles uit de tentoonstelling Fidem 2016 Gent/Namur? Ik vroeg aan diverse leden om mij hun lijstje van de vijf mooiste mee te delen. In de volgende Flashes vind je hiervan enkele voorbeelden. Hier alvast die van mij... en ik kon mij onmogelijk beperken tot vijf! Het werden er uiteindelijk zeven. En ook waren er een paar bij die strikt genomen geen medaille zijn maar wat zijn ze dan wel? Aan U om mij uw favoriete vijf voor te leggen en waarom?

Judita Poljak – 1987, Kaptolska 44, 10000 Zagreb (Kroatië)

Uil, 2015, brons, 58 × 37 mm, gegoten. Strikt genomen geen medaille maar wat een verfijning en werkelijk alles herleid tot het minimum. Een echt hebedding.

Jiří Špinka – 1944, Chaválenice 54, 332 05 Chválenice (Tjechië)

Europa verdeelt, 2015, brons, 94 mm, gegoten. Het onderwerp is ook hier herleid tot het minimale maar geeft toch duidelijk aan wat het verhaal is.

Bernard Gaillard- 1937, 2-Lot: Le Mouchot, 25750 Aibre (Frankrijk)

Sucre salé, 2015, brons, 73 × 57 mm, gegoten. *Le rire est le sucre des larmes* prachtig vertelt in een paar beelden. Schitterend!

VIRÁG, Szabó – 1976, Emlék utca 64/b, 1171 Budapest (Hongarije)

37

Rainbow, 2014, brons, 100 mm, gegoten. Dit spreekt voor zichzelf en toch...in kleur zie je pas de prachtige patinerings...een vak op zich!

ANNATTE WENDEROW HANDEL – 1955, 2 Shlonsky st. 34987 Haifa (Israël)

To be born, 2015, brons, 105 × 70 mm, gegoten. Een prachtige weergave van *geboren worden*. Zeer mooi en sierlijk. Maar ook onze Belgische medailleur Berth Van Poucke leverde een pracht van een voorbeeld van een “geboortemedaille”.

38

GUIDO VANNI – 1948, Via Birbanteria 17 – 40055 Bologna (Italië)

Waiting Medal *Nobody can determine the end of time*, 1987-2000-2016, materials and metals in different composition. Elke op zichzelf draaiende sfeer werd gemaakt in een telkens andere kleur wat een opvallende schittering geeft. Zeer goed gevonden!

CARLA KLEIN, 1943, Mesdagstraat, 49hs, 1073 HK Amsterdam (Nederland)

Maria Callas, 2013, brons, 75 × 85 mm, gegoten. Een prachtig portret van een prachtige vrouw. Een dalende roofvogel, met links de tekst Vissi d'arte (de V van Vissi beginnend in de poot) en rechts achter de vleugel Maria Callas. De Vissi d'arte is de 2^e akte uit de opera Tosca van Giacomo Puccini.

Ondertussen meldt Mevr. Carla Klein het bestaan van deze medaille met de onderstaande keerzijde.

39

Het portret van Callas in intaglio geboetseerd, met links de tekst doorlopend: MARIA. CALLAS. De letters lopen van klein naar groot Rechts in het haar de tekst: Vissi d'arte. De oorbel is de V van Vissi, de letters lopen van groot naar klein. (Gesigneerd rechts in het voetstuk met het monogram CK.)

Binder Art Services in Haarlem

NEDDA EL-ASMAR

40

Luc Vandamme

STU|
DIO| *Nedda*

Nedda-El-Asmar volgde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen een opleiding juweelkunst onder de leiding van Jean Lemmens. Daarna vervolmaakte zij zich aan het Royal College of Art in Londen. In 1997 haalde zij de Sterckshofopdracht binnen en schiep het fantastisch zilveren servies *Ontbijt in de Melkweg*. Sindsdien werkte zij voor o.a. Hermes, Puiforcat, Robbe & Berking, Gense. Ook de bekende Henry Van de Velde-prijs haalde zij binnen! Zij koos resoluut voor het herontwerpen van gebruiksvoorwerpen die zij herleidt tot de strikte eenvoud. Maar zij creëert ook medailles. In het Verenigd Koninkrijk kreeg zij voor haar medaille van de 350^e verjaardag van Isaac Newton een eervolle vermelding. Vanaf 2007 geeft zij ook les aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen! **En kijk zeker ook eens naar haar website: www.nedda.be**

41

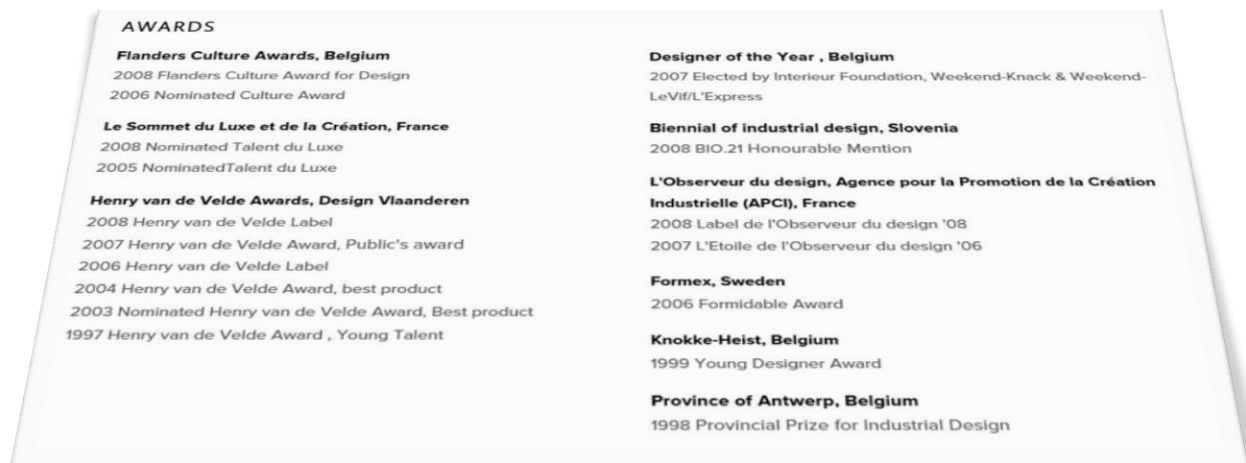
Nedda El-Asmar studied jewellery design and silversmithing at the Royal Academy for Fine Arts in Antwerp, and she completed her education at the Royal College of Art in London. It is impossible to sum up her various activities over the last twenty years in one word. Openness, flexibility and diversity are key concepts in her thinking and design approach. She is quick to see possibilities, even if a commission comes from an unexpected source. As a result she has evolved into an acclaimed designer with a broad field of activities.

Erik Indekeu is trained as Product Designer at the Henry van de Velde-Instituut in Antwerp. Shortly after his study he joined the Tupperware design team in Aalst, Belgium. In 1994 he was the first Product Designer to work for deSter, leading supplier and manufacturer of inflight-catering equipment. Erik has always been eager to explore the possibilities of new materials and techniques while keeping his eye for detail on esthetical and functional features. Just that little bit of extra effort can make the difference.

Since 2008 Erik has been Nedda's business and design partner. They had worked together previously and this partnership and her nomination as Designer of the Year in 2007 mean that the diversification of their projects has gained momentum. They work for renowned names as Hermès, Puiforcat, Eternum, Gense, Villeroy & Boch, Robbe & Berking, Obumex, Demeyere, Carl Mertens, Serax, Maison Vervloet, Magnitude...

Nedda & Erik are teaching at the Royal Academy of Fine Arts in Antwerp.

Their adagio 'A world of seemingly simple shapes' perfectly describes their designs.

In 2016 werd in Gent en Namur het 34ste congres van Fidem (Fédération Internationale de la Médaille) gehouden. Bij die gelegenheid kon het Belgisch publiek kennis maken met niet minder dan 950 kunstwerken van 460 kunstenaars uit 33 landen van de 5 continenten.

Nochtans moet ik constateren dat deze kunstvorm tegenwoordig niet gekend en zelfs erg miskend is! In publieke collecties worden ze meestal geklasseerd onder de afdeling “geschiedenis”, of moet ik zeggen “weggestoken”. En in de gepubliceerde studies wordt met de esthetische waarde slechts zelden rekening gehouden.

Verzamelaars en geschiedkundigen zijn slechts zelden in dit domein te vinden. En kunstgalerijen al helemaal niet! Foei...

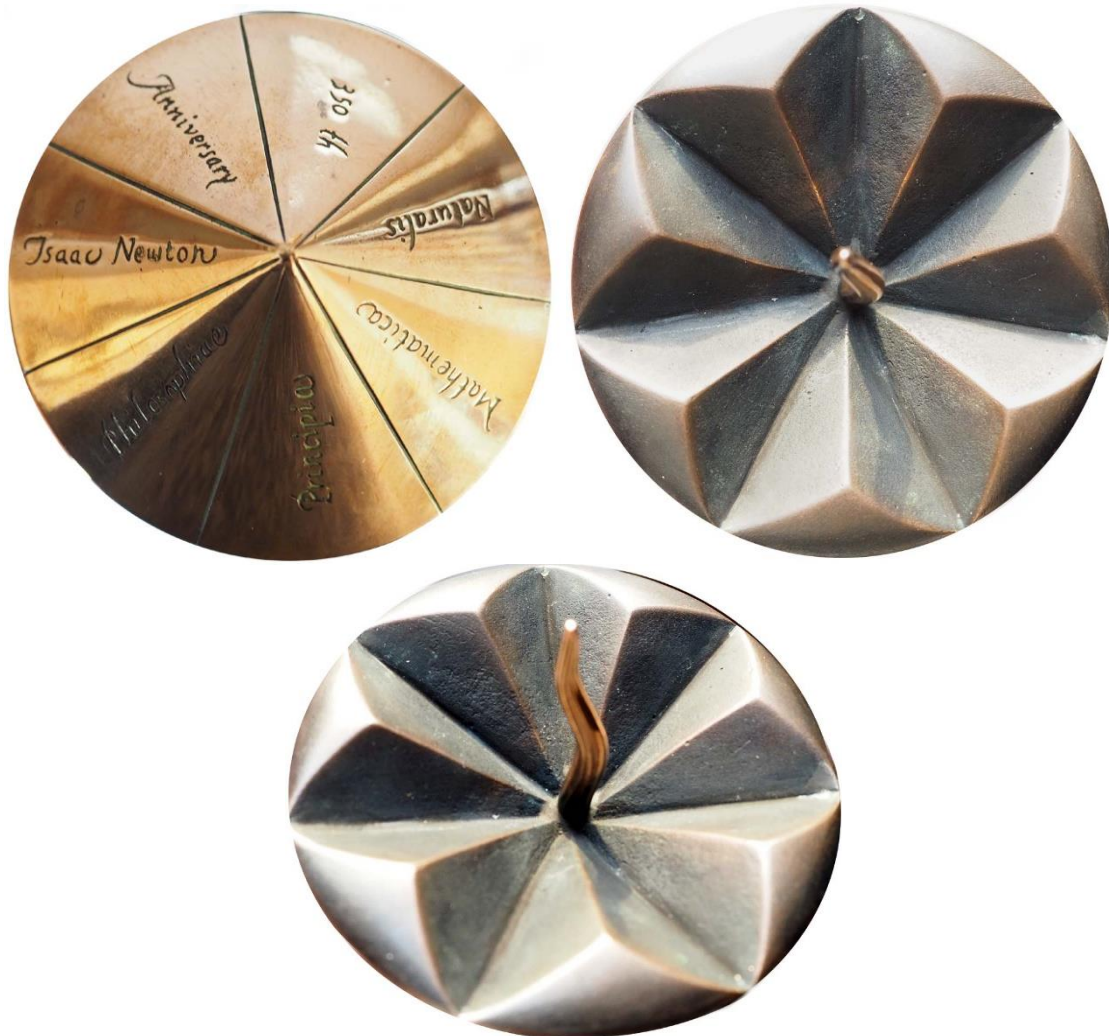
Maar ook de kunstenaars, die in veel gevallen uitblinken in discretie over hun creaties, kunnen hier iets aan doen. Het ontbreekt hen meestal aan de nodige trots en overtuiging om hun creaties aan het grote publiek voor te stellen, of ontbreken hiervoor de nodige kanalen? En zoals het spreekwoord zegt “onbekend maakt onbemind”.

Maar nog erger dan dat, is het feit dat aan de meeste academies de kunst van de medaille niet onderwezen wordt, ja zelfs wordt doodgezwegen. En dat is nog spijtiger... Gelukkig vormt Nedda El-Asmar hierop een uitzondering. Zij beseft het belang van de meester die zijn leerlingen de weg wijst. Kijk maar naar de schitterende medaille die Kaat De Groef maakte onder haar leiding samen met Jane McAdam Freud. Trouwens Nedda zelf leerde het vak ontdekken samen met haar leermeester Ron Dutton.

Allen, verzamelaars, kunstenaars, geschiedkundigen, leraren, enz... hebben de taak en de plicht om deze prachtige kunstvorm niet te laten verloren gaan, ja zelfs iedereen aan te zetten er kennis van te laten nemen.

350^e VERJAARDAG VAN DE GEBORTE VAN ISAAC NEWTON

43

Vz. 350th / Anniversary / Isaac Newton / Philosophiae / Principia / Mathematica / Naturalis

Een kegel verdeeld in zeven vlakken, naar de zeven hoofdkleuren; in elk vlak staat een deel van de tekst. Die tekst bevat o.a. de titel van zijn hoofdwerk *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica* uit 1687. De kegel is blinkend afgewerkt.

Kz. Geen tekst.

De zeven segmenten met in het midden een staafje dat een steeltje van een appel voorstelt. Volgens de overlevering staat er in Teddington een boom gekweekt uit een zaadje van de legendarische appelboom waaruit Newton een appel zag vallen, waarna hij zijn theorie over de zwaartekracht uitwerkte.

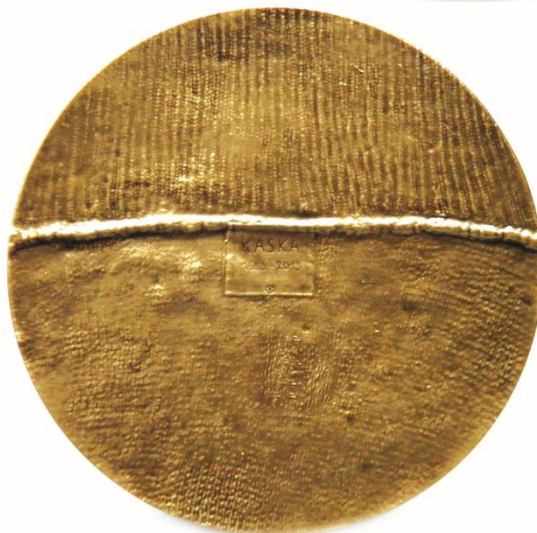
1993, Royal Mint, Ø 73,5 mm, kegelhoogte 22,5 mm, totale hoogte 45 mm, brons (oppervlak van de kegel blinkend afgewerkt), aantal stuks: 3.

Opdrachtgever

Met dit stuk nam zij deel aan een wedstrijd uitgeschreven door de Royal Mint. Het was haar eerste kennismaking met de hedendaagse medaille tijdens haar studies aan de Royal College of Art in London waar zij werkte onder de leiding van Ron Dutton & Jane McAdam Freud.

Nu geeft Nedda El-Asmar zelf les aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen. Onder haar leiding werd voor de 350^e verjaardag van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen een wedstrijd ingericht onder haar studenten die gewonnen werd door Kaat De Groef. Dit was ook haar eerste kennismaking met de medaille.

44

Biografie

Isaac Newton werd op 4 januari 1643 geboren te Woolthorpe-by-Colsterworth. Ondanks een ongelukkige jeugd, doet hij succesvolle studies aan de Universiteit van Cambridge waar hij Isaac Barrow ontmoet die een bepalende rol in zijn leven speelde. In zijn hoofdwerk bespreekt hij de zwaartekracht en de drie wetten van Newton, de basis van de klassieke mechanica. Hij is natuurkundige, wiskundige, astronoom, alchemist, theoloog en natuurfilosoof. Minder gekend maar zeker even belangrijk is het feit dat hij muntmeester werd in de Munt van Londen. Hij vond de groeven uit op de rand van de munten tegen het snoeien van de munten en bestreed hardhandig de valsmunterij. Hij was van 1698 tot 1727 directeur van de Munt en kreeg voor zijn hard werk de titel van ridder van Queen Anne. In 1717 zorgde hij voor een omschakeling van het pond sterling van de zilveren naar de gouden standaard. Hij overleed op 31 maart 1727 in Kensington.

Beschikbaarheid: geen

EUROPA

Vz. –

De voorzijde toont de borst van een jong meisje, de borst van Europa, de mooie dochter van de Fenicische koning en de hoorns van de stier. Zeus nam immers de gedaante aan van een witte stier om het jonge meisje te schaken. Zeus ontvoerde haar op het strand van Tyrus, het huidige Libanon, en zwom met Europa naar Kreta.

Getekend onder de rechterpunt van de hoorn met: *Nedda El-Asmar*

45

Kz. –

De keerzijde toont ons het werelddeel Europa gesitueerd ten opzichte van de Noordpool, de navel van de wereld. Europa ziet zich als de navel van de wereld, maar het oude continent blijft om zijn verscheurdheid rouwen en hopen. De kaars in de Noordpool symboliseert de tragedie en het verlangen naar vrede in het Avondland. Bij deze medaille was een kaars geleverd die precies paste in de navel, waarin het logo van de Promotie van de Medaille staat gestempeld. Men kon deze medaille dus gebruiken als kaarshouder.

1993, nv. FIBRU-Brussels, 80 mm, gepatineerd rood koper. Rand: genummerd van 1 tot 60 en FIBRU-BRUSSELS

Opdrachtgever

Jaargift van de vzw Promotie van de Medaille – Promotion de la Médaille a.s.b.l.

Bibliografie

A.R. Buchet & Raf Van Laere, *Belgische Medailles Belges 1993*, Tongeren, 1994, nr. 12.

Marie-Louise Dupont, Willy Faes & Marc Van Craenbroeck, *La Promotion de la Médaille* in het *Belgisch Tijdschrift voor Numismatiek en Zegelkunde*, Brussel, CLI-2005, *Nota's en Documenten*, p. 219/220.

Art Medal World Congress, Fidem XXV 1996, Neuchâtel, n° 9, p. 32.

Biografie

In de tweede helft van de jaren 1980 zat de Belgische medaillescène in een dipje. Op de 2-jaarlijkse tentoonstellingen van FIDEM (Fédération Internationale de la Médaille d'Art) tentoonstellingen (1983 Firenze, 1985 Stockholm) werden door de Belgische afgevaardigde Jan Lippens (Hoofd van het Penningkabinet Brussel) telkens zo'n 28 medailles voorgesteld, geselecteerd door de "Commissie voor Numismatiek".

Zowel de producenten (Fisch – De Greef – KMB – Mauquoy), als de kunstenaars en de verzamelaars waren misnoegd over zijn beleid; zo erg zelfs dat kunstenaars achter zijn rug om probeerden hun werken op de tentoonstelling te krijgen.

Het ideale moment om de koppen bij elkaar te steken en proberen het over een andere boeg te gooien!

Een éminence grise van de Belgische numismatiek, Meester Maurice Colaert, werd erbij gehaald om in de loop van 1986 één en ander in een contract te gieten en FIDEM op de hoogte te stellen van de oprichting van een nieuwe vereniging die de toekomstige Belgische belangen zou vertegenwoordigen.

Onze vereniging startte – op 13 februari 1987 - als een feitelijke vereniging met 6 stichtende leden (de hoger vermelde producenten en de Heren Colaert en Buchet). Snel sloten enkele kunstenaars en verzamelaars aan. Bij de eerste algemene vergadering in 1988 telde men 9 leden, er waren toen 16 Belgische FIDEM leden. In 1989 waren er al 19 leden, ook allen lid van FIDEM, dat toen 34 Belgische leden telde (3 uitgevers, 11 kunstenaars en 20 verzamelaars).

Op 10 oktober 1991 werd de "Promotie van de Medaille", een 2-talige VZW met 23 stichtende leden, opgericht (met o.a. Marie-Louise Dupont (†), Maurice Colaert (†), Arsène Buchet (†), Francine Somers, Roger Duterme (†), Paul Huybrechts, Jan Keustermans, Jeanne Cliquet-Goossens (†), Willy Faes (†), Jean Nivaille (†), Marcel Rocour, Aimé-François Schepers (†), Jacques Toussaint, Alfred Jansen (†).

46

Bij de stichting in 1987 werd overeengekomen dat de "Promotie van de Medaille" de Belgische vertegenwoordiger(s) voor FIDEM zou leveren. Zo was Arsène Buchet de eerste vertegenwoordiger van deze nieuwe generatie en kon hij in 1987 47 medailles tonen bij de tentoonstelling voor het 50-jarig bestaan van FIDEM in Colorado Springs (USA). Vanaf 2000 nam Marie-Louise Dupont deze rol over, opgevolgd door Willy Faes (2009-2010) en Paul Huybrechts (vanaf 2011), de grote bezieler van het FIDEM congres in Gent / Namen van 2016. Vanaf 2017 zal Stefan De Lombaert de vertegenwoordiger zijn, met Peter Jansen van P. De Greef Medailles als vice-vertegenwoordiger.

Terug naar "Promotie van de Medaille". De eerste 5 jaren werden er geen medailles uitgegeven en het duurde zelfs tot 1998 voor er aanwezigheidspenningen voor de jaarlijkse algemene vergadering werden uitgereikt.

Wat er wel gebeurde die eerste jaren was de start van de uitgifte van het tijdschrift "Flash Medailles". Oorspronkelijk enkele gestencilde pagina's, maar vanaf 1997 een tijdschrift in Nederlandstalige en Franstalige versie. Omdat beide versies bijna altijd dezelfde teksten publiceerden, werd vanaf nummer 25 (2005) overgegaan tot één enkel tweetalig tijdschrift, dat eerst nog onregelmatig verscheen, maar na de aanstelling van Luc Vandamme als hoofdredacteur, in 2011, alsmaar kwalitatief beter werd en nu vast 4x per jaar verschijnt.

Het tijdschrift "Flash Medailles" biedt de lezer studies over medailles of over medaillekunstenaars. Ter gelegenheid van Algemene Vergaderingen worden speciale nummers gepubliceerd in verband met werken van Belgische en internationale medaillekunstenaars.

Sinds 1989 organiseert de "Promotie van de Medaille" (of neemt ze deel aan het organiseren van) tentoonstellingen over thema's die haar dierbaar zijn.

Zo werd deelgenomen aan 3 "Europalia Festivals":

- in 1989, in Brussel, "Japanese Art-Medal"
- in 1991, in Namen, Brussel en Dendermonde, "A medalha Portuguesa no seculo XX"
- in 1993, in Brussel, Namen en Brugge, "Casa de moneda de Mexico en Europa"

Andere tentoonstellingen waaraan we onze medewerking verleenden waren:

- 1989 - Brussel - "Klein en fijn", Nationale Bank van België, met drie kunst disciplines die nauw verwant zijn: medailles, sieraden en klein sculptuur
- 1995 - Dendermonde – "Medailles en Plaketten" met o.a. de werken van Dendermondse medailleurs en vooral Alfred Courtens.
- 1997 - Eeklo - "Jules Lagae en tijdgenoten"
- 2000 - Gent - "Medailles van Francine Somers"
- 2002 - Brussel - "De Belgische dynastie", Algemeen Rijksarchief
- 2002 - Eeklo - "Een eeuw naakt in de Belgische beeldhouwkunst" (met een 100-tal medaillons)
- 2003 - Gent - "De Gentse medailleurs geboren tussen 1850 en 1950" en "Geo Verbanck"
- 2007 - Jambes – "De medailles van Aglane" en "Petite histoire métallique de Jambes"

Van 1990 tot 2003 organiseerde het "Provinciaal Munt- en Penningkabinet" Tongeren, elk jaar, op initiatief van Dhr. Raf Van Laere, samen met de "Promotie van de Medaille", de tentoonstelling "Belgische Medailles Belges", die de medailleproductie van het vorige jaar toonde. De tentoonstelling begon in Tongeren of Hasselt en reisde vervolgens naar Namen of Bergen, Brugge (Oostkamp), Dendermonde en Gent. Telkens werd ook een tweetalige geïllustreerde catalogus gepubliceerd.

47

Jaarlijks, vanaf 1992, nodigt de "Promotie van de Medaille" haar leden uit om deel te nemen aan een familiedag, waarbij men probeert medailleverzamelingen te bezoeken.

- **1992 Leiden**, het Koninklijke Penningkabinet en een aantal opmerkelijke monumenten van de stad.
- **1993 Mons**, de collecties van munten en medailles van de stad, gevolgd door die van de Sint-Waltrudiskerk en het Belfort + een tentoonstelling van 17 medailles van Michel Stiévenart (1910-1991).
- **1994 Venlo**, de medailles van de broers Wiener (Jacques, Leopold en Charles) in het Limburgs Volkskundig Historisch Museum + een bezoek aan de stad.
- **1995 Mariemont**, het museum Raoul Warocqué en zijn reserves, met o.a. munten en medailles.
- **1996 Antwerpen**, het Vleeshuis met numismatische collectie en museum Mayer van den Bergh.
- **1997 Namur**, het Provinciaal Museum voor Oude Kunsten van Namen met o.a. de "Schat van Oignies" en het Provinciaal Paleis.
- **1998 Scheveningen**, een bezoek aan de FIDEM 1998 tentoonstelling.
- **1999 Grobbendonk**, Mauquoy C° toonde ons haar penningfabriek.
- **2000 Laken**, het kerkhof met zijn prachtige monumenten en "Epitaaf", gevestigd in de voormalige werkplaatsen van het bedrijf Salu dat veel van de monumenten van de begraafplaats heeft geproduceerd, afgesloten met een bezoek van de privécollectie van Willy Faes.
- **2001 Leuven** en het Kasteel van Horst. In de laatste plaats toonde meester-graveur Paul Huybrechts (°1951) ons een overzichtstentoonstelling van 30 jaar medaillewerk en het werk van een aantal van zijn collega's uit Oost-Europa.

- **2002 Paris**, een bezoek aan de FIDEM 2000 tentoonstelling.
- **2003 Koksijde** en het Kasteel van Fosteau, twee uitstappen,
 - o Koksijde; de medailles van Koningin Elisabeth van België en de numismatische werken van Fernand Vanderplancke (°1938).
 - o Kasteel van Fosteau; de sculpturen, groot en klein van Fernand Vanderplancke en het museum Idel Ianchelevici in La Louvière.
- **2004 Goudriaan en Schoonhoven**, bezoeken aan het Idel Ianchelevici en het Goud, Zilver en Klokkenmuseum.
- **2005 Mons**, stadswandeling en museum François Duesberg.
- **2006 Bonn**, vergadering tussen "Promotie van de Medaille" en Deutsche Gesellschaft für Medaillen Kunst.
- **2007 Bornem**, tijdens de 3-daagse (15-17 juni) activiteiten ter gelegenheid van de 20^e verjaardag werd o.a. een bezoek gebracht aan het beeldhouwatelier van Henri Lannoye.
- **2008 Verviers**, een stadswandeling met bezoek aan het "Centre Touristique de la Laine et de la Mode".
- **2009 Gent**, een stadswandeling met aandacht voor de Sint-Baafskathedraal en een bezoek aan het Museum voor Schone Kunsten met aandacht voor de medailleverzameling.
- **2011 Grobbendonk en Brussel**,
 - o Bezoek aan Mauquoy Medal C°.
 - o Brussel; een bezoek aan het museum van de Nationale Bank (tentoonstelling "Van goud en veren" i.v.m. Europalia Brasil) en aan het museum van de Vrijmetselarij.
- **2012 Sint-Niklaas**, het museum SteM en een stadswandeling met aandacht voor buitensculpturen.
- **2013 Antwerpen**, het Museum Mayer van den Bergh
- **2014 Hasselt**, het Jenevermuseum en zijn medaillecollectie
- In 2015 was er geen uitstap...
- **2016 Namur**, de exposities Darville, Aglane en FIDEM 2016

48

Een recente innovatie is de introductie van spreekbeurten na afloop van de Algemene Vergadering. Die gaan over uiteenlopende onderwerpen:

2013

- Karel Soudijn: De keerzijde van de medaille
- Peter Jansen: Mauquoy Medals

2014

- Piet Veldeman: Medailles op het oorlogspad
- Régis Renard: Exposition Universelle Bruxelles 1897

2015

- Huguette Taymans: De Muntenroute in Gent
- Paul Huybrechts: FIDEM 2016 in België
- Marc Van Craenbroeck: Les Médailles des galas de la Presse bruxelloise au Théâtre de la Monnaie

2016

- Pierre Petit: Les médailles liées à Lumumba
- Huguette Taymans: De 2e steenlegging van de kaaimuren van de Gentse haven
- Patrick Pasmans: De 1e steenlegging van de Karmelietenkerk van Antwerpen (1615)

Sinds 2008 organiseren we jaarlijks in onze vertrouwde lokalen een medaillervergadering; eerst in Strombeek-Bever, later in Vilvoorde.

In 2013, en nu opnieuw in 2017, wordt een medailleveiling georganiseerd.

Zoals al gemeld gaan Algemene Vergaderingen ook vaak gepaard met de uitgifte van een Extra Flash en een bijhorende tentoonstelling.

We mochten zo o.a. genieten van:

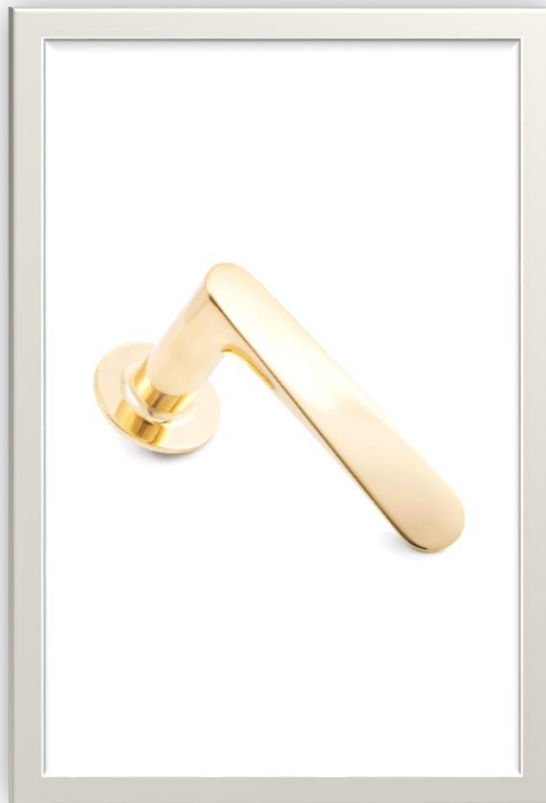
- 2016 Pierre Theunis en de numismatiek van Lumumba
- 2015 Belgische inzending FIDEM 2014 Sofia
- 2014 Marit Hartman
- 2013 Raf Mailleux
- 2012 Alphonse Michaux
- 2011 Paul Huybrechts 40 jaar medailleur
- 2010 Oscar De Clerck
- 2009 Peter Götz Güttler
- 2008 Medailles Galas de la Presse
- 2007 Onze medailleurs op medailles

Tenslotte is het ook opportuun te melden dat wij een website bezitten die regelmatig geüpdatet wordt en bereikbaar is op <http://users.telenet.be/emanuel.vandorpe/medaille/>.

Stefan De Lombaert
Voorzitter

Beschikbaarheid: uitgeput

49

100ste VERJAARDAG VAN DE GEBOORTE VAN PAUL VAN OSTAIJEN

50

51

- Vz. 100 (links van de opening) / PAUL / VAN / OSTAIJEN (rechts van de opening)
 Het ontwerp is geïnspireerd op het werk van Floris Jaspers (zie tekening). In het midden van de medaille bevindt zich een gat waardoor een rood lint wordt gestoken zodat de medaille kan opgehangen worden als een cimbaal.
 Getekend onderaan langs de rand: *Nedda*
- Kz. NIHIL / dat is het woord / vernietiging / God godsdienst metafiziek kerken kunst bordelen geest / lig nou niet te klessen / en zuipt Bourgogne (rechtsboven langs de rand)
 Deze tekst uit het gedicht *Bezette stad* staat boven het centrale gat.
 PLOTS / binnen de kring van haar moedeloosheid / begon de stad te / leven / de AGUSTA over de STAD
 Deze tekst uit het gedicht *Bezette stad* staat onder het centrale gat.
 Gewonnen verloren / c'est la valse brune (titel van een lied van Juliette Greco) / vlaams blok
 Deze tekst staat links van het centrale gat langs de rand.
 Overzij sierlijk gebaar / antwoordt simbaleN
 Deze tekst staat rechts van het centrale gat langs de rand en komt uit het gedicht *Mobile*.
 De teksten van Paul van Ostaijen zijn veranderd refererend naar de politieke situatie in 1996.

22 februari 1996, Fibru Brussels, Ø 135 mm, 7 mm dik, gat 15 mm, brons, licht gebogen (verwijzend naar een cimbaal), 12 exemplaren genummerd op de rand in Romeinse cijfers.

Opdrachtgever

Mevrouw Marie-Louise Dupont.

Bibliografie

Art Medal World Congress, Fidem XXVI 1998, Den Haag, n° 33, p. 71.

Biografie

Leopold Andreas Paul van Ostaijen werd in Antwerpen geboren op 22 februari 1896 en hij stierf zeer jong op 18 maart 1928 in het sanatorium van Miavoye-Anthée (nabij Dinant) aan de gevolgen van tuberculose. Hij werd later herbegraven op het bekende Schoonselhof van Antwerpen. Geboren werd hij als Nederlander en pas zes jaar voor zijn dood kreeg hij de Belgische nationaliteit.

Na op verschillende scholen te zijn weggestuurd, gaat hij als 17-jarige aan het werk als bediende op het stadhuis van Antwerpen. Hij raakte bevriend met nogal wat kunstenaars o.a. Paul Joostens, Floris & Oscar Jespers, Jef Van Hoof, Gaston Burssens, Maurice Gilliams, Jos Leonard en Georg Muche.

Hij was ook een actief flamingant. Tijdens de Eerste Wereldoorlog schreef hij o.a. voor de *Vlaamsche Courant*. Hiervoor kreeg hij na de oorlog acht maanden gevangenis en ook nog eens drie maanden voor het beledigen van kardinaal Mercier. Om zijn straf te ontlopen vluchtte hij naar Berlijn alwaar hij een zeer armoedig bestaan leed en in een depressie verzeilde. En daar schreef hij daar zijn dichtbundel *De feesten van angst en pijn*. Ook het filmscenario *De bankroet jazz* is rond die tijd geschreven.

In 1921 kreeg hij amnestie en keerde terug maar moest eerst nog zijn dienstplicht vervullen wat ongetwijfeld geen fijne tijd zal geweest zijn. Nadien werkte hij kort in een drukkerij en opende enige tijd later zijn kunstgalerij *A la vierge poupine* maar na één jaar werd deze al gesloten.

Bekend werd hij vooral door zijn modernistische gedichten als *Boem Paukeslag*, *Huldegedicht aan Singer* en *Marc groet 's morgens de dingen*. Minder bekend is het feit dat hij ook een beeldend kunstenaar was.

Beschikbaarheid: uitgeput

BEZETEN MAN?

Geboren honderd jaar geleden

GELEDEN

Als MISKEND GENIE?

Miss kent genie

Elke Vlaamse miss kent Van Ostaijen,

Misschien, op dit moment,

Want met MONUMENT

ERKEND GENIE,

Werd hij, dit jaar.

Hugo Van Vlaslaer

53

Zijn graf op het Schoonselhof

150 JAAR VRIJMETSELAARSLOGE LA LIBERTÉ GENT

Vz. La Liberté (onderaan)

Orbis Patria / R.: N°4 Or .: de Gand (bovenaan)

Zowel links als rechts staan de symbolische werktuigen van de vrijmetselaars: hamer, truweel, passer, winkelhaak, schietlood en maatlat.

De medaille is conisch uitgevoerd en op de afgeplatte top staat de stralende ster als symbool van het Opperwezen.

Kz. L I B E R T E (de letters staan binnen de benen van de zevenster)

5866 / - / 6016 (de jaartallen volgens de vrijmetselaarskalender)

2016, Mauquoy & Studio Nedda, 70 mm, 13 mm dik, gepatineerd koper, 143 exemplaren.

Opdrachtgever

Loge La Liberté – Gent

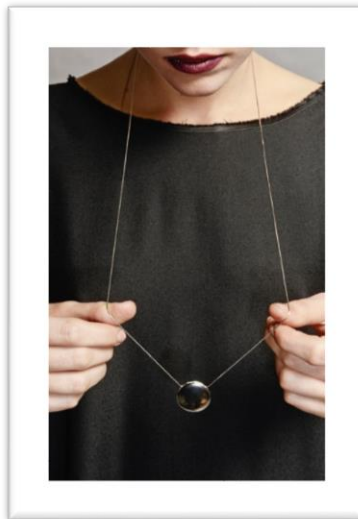
Bibliografie

Art Medal World Congress, Fidem XXXIV 2016, Gent/Namur, n° BE15, p. 36. Hierin wordt een verzilverd exemplaar vermeld.

Biografie

Deze loge behoort tot de Grootloge van België, n° 4 (1866) en is Franstalig.

Beschikbaarheid: alleen voor de leden van de loge.

FIDEM CONGRES – BELGIUM

Paul Huybrechts

Op zondag 8 januari 2017 werd de “Internationale FIDEM tentoonstelling voor Kunstmedailles” in Namur definitief afgesloten. De bezoekers hebben kunnen kennis maken met het wereldwijd hedendaags medaillegebeuren. Meer dan 900 kunstwerken van 460 kunstenaars uit 33 landen waren vertegenwoordigd. Wie de tentoonstelling heeft gemist kan zich nog een catalogus aanschaffen met alle tentoongestelde werken.

Historiek over het hoe en waarom:

Eind 1971 tijdens mijn stage in Zwitserland, hoorde ik voor het eerst spreken over FIDEM.

Nadat ik in België in 1974 mijn zelfstandige activiteiten had opgestart, kreeg ik de gelegenheid om deel te nemen aan een FIDEM-congres, namelijk het in 1975 geplande congres in Lissabon, dat door de Anjerrevolutie was uitgesteld tot in 1979. Wat een ervaring!...

Als 28-jarige bevond ik mij meteen tussen topkunstenaars, fabrikanten, curators, kortom de specialisten uit de medaillewereld. Het was een bijna onuitputtelijke bron van inspiratie, uitwisseling van ideeën en een collegiale sfeer buiten alle verwachting. Ik woonde nadien vrijwel alle congressen bij die zich aanboden. Op enkele uitzonderingen na, lag de sfeer in de lijn van mijn ervaring in Lissabon. Door deze positieve ervaringen heb ik er steeds naar gestreefd het Fidem congres naar België te brengen. De afgevaardigden, die mij vooraf gingen, waren echter niet te overtuigen. Toen ik in 2012, als afgevaardigde, deelnam aan het FIDEM-congres te Glasgow stond niets of niemand mij nog in de weg om België voor te dragen als organisator van het XXXIV FIDEM-congres in België in 2016. Een voorstel dat door het voltallige FIDEM bestuur in dank werd aanvaard!

56

In eigen land werd gereageerd met verbazing en ongeloof. Niemand wou een dergelijk risico nemen en jaren opofferen aan de voorbereidingen van een wereldcongres. Ten onrechte is FIDEM voor de meeste medailleliefhebbers een “ver van mijn bed” show. Een reden te meer om het congres in België te organiseren en te bewijzen dat het niet alleen een unieke gelegenheid is om te tonen wat er in de wereld van de kunstmedaille beweegt, maar ook de Belgische medaillekunst een impuls te geven die het kan gebruiken!

Ik had vier jaar voorbereiding en voldoende ervaring om het project te realiseren. Tenslotte ging ik ervan uit dat de echte medailleliefhebbers wel op de trein zouden springen om alles tot een goed eind te brengen.

Vanaf het najaar van 2012 werden de eerste gesprekken gevoerd met o.a. de NBB en het Penningkabinet te Brussel, de KUL, Museum M en het Provinciehuis te Leuven. Wat in de ene stad niet kon, was misschien wel mogelijk in de andere. Samen met de KUL werd reeds in 2013 een volledig programma uitgewerkt, doch een jaar later(!) kreeg ik te horen dat een ander evenement “Utopia”, de toegezegde locatie voor de medailletentoonstelling, zou innemen! Leuven bleef wel kandidaat voor de interim-meeting.

Vanaf 2014 werd alles herbekeken en de twee steden, die nu in aanmerking kwamen voor het FIDEM congres waren Gent en Namur. Gent werd in alle richtingen doorkruist, alle belangrijke locaties werden persoonlijk bezocht, maar er was onvoldoende lokale medewerking. In Namur daarentegen kreeg ik de volle medewerking van het *Musée Provincial en Art Namurois* en van de *Université de Namur*. Deze instellingen werden mijn hoofdparters en gingen ermee akkoord dat een onderdeel van het congres zou doorgaan in Gent. Aldus konden de activiteiten gespreid worden over de twee landsdelen.

In september 2014 vertrok ik met een gerust gemoed naar Sofia, Bulgarije, om het **XXXIII FIDEM Congres** bij te wonen, en het **XXXIV FIDEM congres voor 2016** voor te stellen. Het programma voor het XXXIV congres zou reeds in de zomer van 2015 een voorproef krijgen met een Internationale Workshop, gevolgd door de FIDEM interim meeting. Deze zou plaatsvinden te Leuven.

2015 werd een onvergetelijk jaar en lichtte de sluier op van het congresjaar 2016. Tijdens de lente opende de vzw Art-Valley 51 officieel haar deuren met tentoonstellingen van Marian Polonsky (medailles en klein sculptuur) en Jef Van Grieken (grafiek en schilderkunst), opgeluisterd door een reeks klassieke, moderne en folkloristische concerten.

Tijdens de maand juli waren er, gedurende 4 opeenvolgende weken, workshops voor medaillekunst. Deze werden telkens bijgewoond door 4 of 5 medailleurs/beeldhouwers, in totaal een 25-tal kunstenaars uit 14 landen. De eerste **medaillesculpturen**, samengesteld uit bestaande werken van collega's uit de ganse wereld, zagen het levenslicht. De achterliggende idee was de herinnering van FIDEM in België levendig te houden door een medaillesculptuur te plaatsen op de belangrijkste locaties van het FIDEM congres, en tevens de medaillekunst blijvend te promoten.

Eind juli 2015 vond de FIDEM interim vergadering plaats te Leuven, wellicht de meest succesvolle ooit. Ze werd bijgewoond door het bijna voltallige bestuur van FIDEM, de leden van het "executive committee" en talrijke afgevaardigden, samen een 30-tal deelnemers uit 18 landen. De vergadering vond plaats in de Gotische zaal van het stadhuis te Leuven. De deelnemers brachten een bezoek aan de tentoonstelling in Art-Valley 51, waar voor de gelegenheid het verzamelde werk van de workshops was tentoon gesteld alsook de gerealiseerde medaillesculpturen. De interim samenkomst was een 3-daagse, waarvan een dag werd besteed aan de FIDEM locaties in Namur en een dag aan de locaties in Gent. Begin september 2015 volgde een extra workshop, speciaal voor Japanse/Amerikaanse deelnemers. Ook tijdens deze periode werden twee sculpturen gecreëerd.

57

In oktober 2015 kwam, door onvoorziene omstandigheden, een deel van de organisatie te Namur in het gedrang en werd een uitweg gezocht door een groter deel te laten doorgaan in Gent. De nieuwe partners werden de provincie Oost-Vlaanderen en de HoGent. Op het moment dat de medailles voor FIDEM uit tientallen landen binnen stroomden, moesten nog tal van afspraken worden bevestigd.

In november 2015 was de provincie Namur terug in de running en werden de vroeger gemaakte afspraken opnieuw op tafel gelegd. De SAN (*Société Archéologique de Namur*) werd nu onze voornaamste partner. De SAN werd organisator van niet minder dan vijf tentoonstellingen en hoofdacteur voor de congrescatalogus. De activiteiten werden verdeeld, beide steden Gent en Namur zouden een gelijkwaardige activiteit aan de dag kunnen leggen. Gent als congresstad, Namur als tentoonstellingsstad. De FIDEM tentoonstelling zou in beide steden plaatsvinden.

Opsomming van de hoogtepunten van "FIDEM IN BELGIUM 2016": NAMUR

- 13.08 tot 11.09.2016 in TreM.a

Alphonse Darville, tentoonstelling *Lof van de eenvoud* en publicatie *L'art est toujours un choix*

- 13.08 tot 11.09.2016 in TreM.a

Workshop 2015 Art-Valley 51, met werk van Joao Duarte, Jose Teixeira, Linda Verkaaik, Nicolas Salagnac, Shanshan Deng, Majid Jammoul, Anna Watrobska, Keiko Kubota, Tetsuji Seta en Paul Huybrechts. Voorstelling van o.a. een basreliëf en een gemeenschappelijke medaille van 18 auteurs, en een "medaille-planeet" met 18 auteurs

- 06.09 tot 17.12.2016 in Tour d'Anhaive, Jambes

Georges Aglane, tentoonstelling en publicatie *De dood omstrengelt het Leven*
-16.08 tot 8.10.2016 in de BUMP (Bibliothèque Universitaire Moretus Plantin)

Hedendaagse beeldhouwers-medailleurs, met het werk van acht kunstenaars die een aspect van hun kunst tonen: Marian Polonsky, Dany Tulkens, Dirk De Keyser, Luc De Blick, Fernand Vanderplancke, Wivine Vernieuwe, Paul Huybrechts (met een retrospectieve n.a.v. zijn 45-jarige carrière) en als achtste deelnemer Linda Verkaaik met haar **“Hollands project”** van 150 hangende medailles (creaties van 42 Nederlandse kunstenaars)
- 01.10.2016 tot 08.01.2017 in TreM.a

Medailles en hedendaagse Kunst, EXPO FIDEM 2016, Congresscatalogus “Medals and Contemporary Art” met memorystick in medailleform en uitgifte van een herinneringspenning in 20 mm “FIDEM NAMUR”, door bezoekers zelf te slaan in tin op een handpers.

Tentoonstelling met meer dan 900 Kunstmedailles van 460 kunstenaars uit 33 landen (Europa, Nabije Oosten, Azië, Amerika en Oceanië waren vertegenwoordigd). De tentoonstelling werd bezocht door meer dan **3600** medailleliefhebbers uit binnen en buitenland!

- 08.10.2016

Studiedag “Medailles en hedendaagse Kunst” in de Quai 22

Studiedag onder voorzitterschap van Alain Fossion met 8 voordrachten van deelnemers uit België, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Opsomming van de hoogtepunten van “FIDEM IN BELGIUM 2016”: GENT

- 05.09 tot 30.09.2016 in de Kluizenzaal van de Bank van de Arbeid

Geo Verbanck, tentoonstelling van het medaille-oeuvre en twee publicaties, Geo Verbanck - Medailles, en Alphonse & André Vander Stricht geportretteerd door Geo Verbanck.

FIDEM CONGRES

- 06.09 tot 10.09.2016

XXXIV FIDEM Wereldcongres voor de hedendaagse Kunstmedaille, in diverse gebouwen van de Provincie Oost-Vlaanderen, de HoGent en de UGent. Op 10.09.2016 Internationale Medaillebeurs voor FIDEM leden in het Peristilium van de UGent.

Het XXXIV FIDEM Congres werd bijgewoond door **150 deelnemers** en gelegenheidsbezoekers uit meer dan 30 landen. Het congres werd geopend op muziek van Monique Jobin (keyboard) en Yani Afrin (tambor) met een speciaal voor de gelegenheid gecreëerde dans van Shanshan Deng en een medaillesculptuur in de vorm van een gouden planeet, versierd met medaillefragmenten van 18 kunstenaars (de planeet werd door mezelf ontworpen).

Het Congres telde 43 conferenties en 3 officiële toespraken in de gebouwen van de Provincie Oost-Vlaanderen, de HoGent, de UGent en het Stadhuis. De congresmedaille in brons 80 mm diameter werd door mezelf ontworpen. Tijdens het congres werden drie kunstwerken ingehuldigd waarvan een medaillesculptuur, samengesteld uit 67 medailles van internationale kunstenaars voor het museum **TreM.a te Namur**, een 5-kleurige medailleplaat met 33 medailles voor de **Provincie Oost-Vlaanderen** en een medaillesculptuur met 24 medailles voor de **kunstafdeling van HoGent**.

Rondleidingen in het historisch centrum van Gent (muntenroute en Geo Verbanck tentoonstelling) en het MSK waren een onderdeel van het congres alsook de excursies naar Antwerpen/Grobbendonk en Namur/Jambes. Aan de **medaillebeurs in het Peristilium** van de UGent werd deelgenomen door een 50-tal kunstenaars die hun nieuwste creaties voorstelden aan een ruim publiek. Naar schatting werden meer dan 1200 exclusieve creaties voorgesteld. Aan de beurs werd deelgenomen door een delegatie Chinese kunstenaars van de Munt in Shanghai, een primeur! Het afsluitend banket vond plaats in de "Oude Vismijn".

- 06.09 tot 18.09.2016

Internationale FIDEM tentoonstelling in de HoGent en publicatie van de **Congrescatalogus "MEDALS and CONTEMPORARY ART"** (zie bovenaan onder NAMUR)

- vanaf 07.09.2016

Tentoonstelling van de Medaillecollectie van het Museum voor Schone Kunsten te Gent. Omwille van de "herontdekking" van deze collectie krijgt ze een permanente plaats in het MSK.

- 08.09.2016

Gelegenheidstentoonstelling van het werk van Laurent Hart en Alfons Mauquoy in de inkomhal van Mauquoy NV te Grobbendonk

- 11.09.2016

Twee post-congres excursies, vooral gesmaakt door de buitenlandse deelnemers: de Flanders' Battlefields/Ieper en Brugge/Damme

De FIDEM tentoonstelling

59

Bij dit overzicht hoort een korte commentaar over de tentoon gestelde werken, het meest gegeerde onderdeel van het congres. De tentoonstelling was kwalitatief van hoog niveau, met een variëteit die de nodige discussies aanwakkerde in verband met het gebruik van nieuwe materialen. **België was vertegenwoordigd met 23 deelnemende kunstenaars**, waarvan een 8-tal voor het eerst tentoon stelden op een FIDEM congres. **Met 45 exclusieve werken** kon ik België zonder twijfel plaatsen bij de **10 meest aantrekkelijke** landen. De grote klassiekers echter blijven Polen, Slowakije, Italië. De meest gedurfde voorstellingen kwamen uit Portugal (90% in kunststof!), Japan (zeer gevarieerd in vormgeving) en Nederland (dat traditioneel bij de uitblinkers hoort).

De grote FIDEM prijs ging in 2016 naar **Ron Dutton** uit het Verenigd Koninkrijk, wellicht meer om het geheel van zijn carrière dan het ingestuurde werk maar terecht verdiend. **De Art-Valley 51 prijs** werd gedeeld door twee kunstenaars: **Amanullah Haiderzad** voor zijn fantastische carrière en de oprichting van een museum in Kabul dat zijn naam draagt. **Dhr. Haiderzad wordt beloond met een reeks historische Belgische medailles, die hun plaats zullen krijgen in zijn museum in Afghanistan.** De tweede prijs werd overgemaakt aan de vertegenwoordigster van de jonge generatie medailleurs uit China, nl. **Shanshan Deng**, die met een verbluffend talent en creativiteit de klassieke Chinese medaille overstijgt met haar werk "**Butterfly Dream**". Haar prijs bedroeg 350 euro.

FIDEM in Belgium heeft een schitterende samenwerking teweeg gebracht tussen de echte medailleliefhebbers in het noorden en het zuiden van ons land. Een samenwerking die geleid heeft naar wederzijds respect en vriendschap, waarvan de gevolgen voor de toekomst alleen maar positief kunnen zijn voor de Promotie van de Medaille en de toekomstige gemeenschappelijke projecten.

Mijn dank gaat uit naar de fantastische ploeg van de SAN, de Provincie de Namur, de BUMP, de Geo Verbanck Stichting, de medewerkers van de provincie Oost-Vlaanderen, de HoGent, de UGent, de Promotie van de Medaille, al de personen uit de Numismatische wereld en alle vrije medewerkers die hun steentje hebben bijgedragen (geen namen want ik zou er beslist enkele vergeten). De firma's en instellingen P. De Greef, Mauquoy NV, Art-Valley 51 vzw, Universiteit van Bergen (Noorwegen) en FIDEM, The Royal Numismatic Society of Belgium, Fleur de Coin, de SKD, Pile & Face, Gravarte, JAMA, Shenzhen Guabao Mint, EGMP, Fibru Europe, CAMC, Historama, E. Van Ranst, Coin & Medal Art Committee, the Royal Mint of Belgium, Nicolas Salagnac, Linda Verkaaik en last but not least mijn echtgenote Monique Jobin die mij enkele jaren heeft moeten missen, die gedurende 8 maanden kunstenaars heeft opgevangen en onderdak verleend, concerten heeft gegeven en een niet meer te tellen aantal maaltijden heeft klaargemaakt voor collega's en medewerkers.

FIDEM in BELGIUM in cijfers

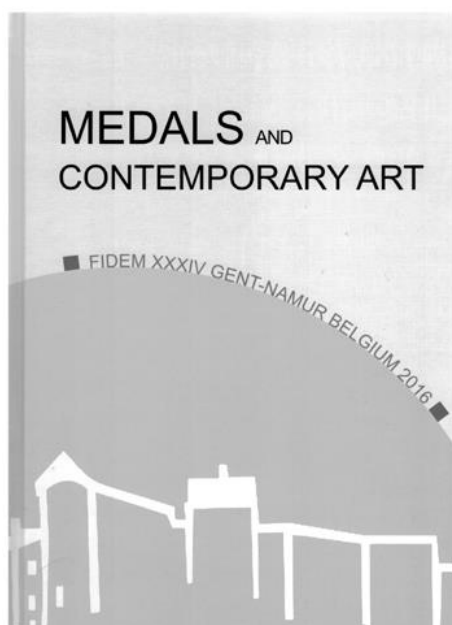
Het 34^e Wereldcongres 2016, met 150 deelnemers uit meer dan 30 landen, 10 tentoonstellingen gespreid over 5 steden en gemeenten, 6 publicaties, 54 conferenties (Gent en Namur), 4 medaillesculpturen op diverse locaties (Rotselaar, Namur, Gent), de mooiste FIDEM catalogus ooit, gedrukt op 550 exemplaren met een gewicht van 2,25 kg/ex. en verspreid in minstens 34 landen. De bezoekersaantallen voor de tentoonstellingen zijn naar schatting: 4000 voor FIDEM (3600 in Namur en 400 in Gent), 1200 voor Geo Verbanck, 1300 voor Alphonse Darville en de Int. Workshop, 600 voor de 8 kunstenaars in de BUMP en 400 voor Georges Aglane. Voor het MSK te Gent zijn geen cijfers bekend wegens het permanent karakter van de tentoonstelling.

Bekijk zeker de uitgebreide website: www.fidem-belgium.com

61

Bob Autrique, Étienne Brouillard, Aurore Carlier, Anthony Demey, Alain Fossion, Paul Huybrechts, Fiona Lebecque, Marie-France Rousseau, Fanny Van Orshoven et Museum TreM.a staff et Société archéologique de Namur, **Medals and Contemporary Art – Fidem XXXIV Gent-Namur Belgium 2016**, Société Archéologique de Namur – Vottem, 2016, 416 pagina's/pages, alle afbeeldingen in kleur/tous les photos en couleur, luxe-uitgave/édition luxe, 45€ + verzendkosten/fras de port (opgelet/attention 2,5 kilo).

Commandes/Bestellingen:

Société archéologique de Namur – Jardin du Cloître 35 – Rue de Fer – 5000 Namur

Tél. +32 (0) 81840200 – Corriel: info@lasan.be

LADY JANE GREY – KONINGIN VOOR 9 DAGEN

Linda Everaert

Het huis Tudor

Het huis Tudor is een koningshuis dat in Engeland van 1485 tot 1603 geregeerd heeft. Dit koningshuis was een samensmelting van het huis Lancaster en York die zich in de loop van de 14^e eeuw hadden afgescheurd van het huis Plantagenet en tussen 1399 en 1485 beurtelings over Engeland hebben geregeerd.

Intriges en onderlinge twisten om de Engelse kroon waren de oorzaak dat er in 1455 een burgeroorlog – de Rozenoorlog - tussen deze twee huizen losbarstte. De Rozenoorlog ontleende zijn naam aan de twee families die bij deze burgeroorlog betrokken waren. Het huis Lancaster werd gesymboliseerd door een rode roos en het huis York door een witte roos.

In 1461 moest uiteindelijk het huis Lancaster de troon afstaan aan het huis York. Tijdens een veldslag in *Market Bosworth* in 1485 overleed koning Richard III van het huis York, waardoor er een einde kwam aan de Rozenoorlog.

Hendrik Tudor die tot het huis Lancaster behoorde, beëindigde datzelfde jaar de Rozenoorlog definitief door met Elizabeth van het huis York te trouwen en de Engelse troon te bestijgen als Hendrik VII.

Hendrik VII

Elizabeth van York

62

Zijn opvolgers en nakomelingen waren bekende namen in de Engelse geschiedenis: Hendrik VIII en zijn kinderen Edward VI, Mary I en Elizabeth I. De minst bekendste van de Tudors was Jane Grey.

Lady Jane Grey werd in oktober 1537 geboren als achterkleindochter van Hendrik VII. Omdat ze maar 9 dagen geregeerd had, was ze volgens de meeste historici eigenlijk niet de moeite waard om te vermelden in de geschiedenisboeken. Nochtans staat het record van kortst regerende vorst op de Britse Eilanden niet op naam van Jane Grey, maar Ragnald of Man: in 1164 was hij maar 4 dagen koning.

Zoals bij vele koningshuizen ging er aan de geschiedenis van Jane Grey een politiek machtspeel schuil. Jane Grey was tijdens haar korte regeerperiode een pion tussen de protestanten en de katholieken, tussen haar vader Lord Henri Grey en Mary Tudor, de oudste dochter van Hendrik VIII.

Jane wou eigenlijk nooit koningin worden, maar had hier geen zeggenschap in. Haar protestants geloof en haar Koninklijke afkomst waren de oorzaak dat ze op jonge leeftijd geëxecuteerd werd.

Wanneer Hendrik VIII in 1547 overleed, werd Edward VI op 9-jarige leeftijd de troonsopvolger. Gezien zijn jonge leeftijd werd John Dudley - Lord van Northumberland - aangesteld als Lord Protector.

De Dudley's waren geen onbekenden aan het Tudor-hof. John Dudley's vader Edmund was destijds financieel brein en fiscaal adviseur van Henry VII. Hij vergaarde op deze manier een zekere rijkdom waardoor hij zich niet geliefd maakte. Het eerste wat Hendrik VIII deed toen hij zijn vader opvolgde, was Edmund Dudley executeren op beschuldiging van verraad.

Edward had van jongs af aan een zwakke gezondheid, maar in juni 1553 werd hij ernstig ziek. De problematiek rond de troonsopvolging was nu topprioriteit en er werden verschillende troonpretendenten naar voor geschoven.

De eerste die volgens het testament van Hendrik VIII officieel in aanmerking kwam, was Mary Tudor - de oudste halfzus van Edward VI. Aangezien Mary katholiek was, wou Edward VI niet dat zij hem opvolgde.

Elizabeth - de dochter van Hendrik VIII en Anne Boleyn - mocht de troon niet bestijgen omdat het huwelijk van haar ouders (op dat ogenblik) onwettig was verklaard en zij de stempel van bastaard droeg.

Dan moest er een troonopvolger gezocht worden bij de zusters van Hendrik VIII.

Margaret - de oudste zuster van Hendrik VIII - was getrouwd met James IV, koning van Schotland. Haar kleindochter Mary kon in aanmerking komen voor de Engelse troon, maar zij had dat recht in 1542 al verspeeld toen ze 6 dagen na haar geboorte koningin van Schotland werd. In juni 1553 kreeg ze alsnog het voorstel om voor Engeland te kiezen en niet voor Schotland, wat ze kordaat afwees.

Mary was de jongste zuster van Hendrik VIII.

Hendrik VIII wou tijdens zijn regeerperiode de banden met Frankrijk verstevigen om zo keizer Karel V te kunnen dwarsbomen. Hij sloot een bondgenootschap met de oude Franse koning Louis XII door zijn zuster Mary aan hem uit te huwelijken. Lang heeft dit huwelijk niet geduurd, want tijdens de wittebroodsweken - 28 dagen later - overleed hij.

Terwijl Hendrik VIII naar een nieuwe huwelijkskandidaat zocht voor Mary, benoemde hij in afwachting van de gelukkige, zijn beste vriend Charles Brandon als beschermheer van zijn zuster. Charles nam deze opdracht heel letterlijk, want in 1515 huwde hij in het geheim met Mary.

Aangezien Hendrik VIII op dat ogenblik enkel vrouwelijke troonopvolgers had, hoopte Charles Brandon om zelf een Koninklijke dynastie te stichten. Na de geboorte van Edward VI in 1537 werden zijn troonambities kleiner.

Mary en Charles Brandon kregen 3 kinderen: Henry, Frances en Eleanor. Mary overleed in 1533 waardoor de troonsopvolger bij haar kinderen moest gezocht worden. Aangezien Henry Brandon op jonge leeftijd gestorven was, kwam Frances als oudste dochter in aanmerking voor de troonsopvolging.

Frances Brandon was getrouwd met Lord Henri Grey en ze kregen 3 kinderen: Jane, Catherine en Mary. Lord Henri Grey was de zoon van Charles Brandon's beste vriend en trouwens een heel goede vriend van John Dudley - Edward's Lord Protector.

John Dudley wou zijn mooie positie en de controle over de Engelse troon niet kwijt en gooide het op een akkoordje met Lord Henri Grey en Frances Brandon.

Frances zou met het excuus dat ze te oud was (36 jaar), haar plaats op de troon afstaan ten voordele van haar oudste dochter Jane, die de volgende in lijn was van de troonsopvolging.

Met een troonsbestijging in het vooruitzicht, moest er nu dringend een huwelijkskandidaat gevonden worden voor Jane. Heel toevallig had John Dudley nog een ongehuwde zoon - Guildford Dudley.

Hoewel Jane niet akkoord ging met deze gang van zaken, huwde ze toch onder druk op 21 mei 1553 met Guildford Dudley.

John Dudley kon nu Edward VI op zijn sterfbed ervan overtuigen dat hij Lady Jane Grey moest aanduiden als troonopvolger, die 5^e in lijn was als troonsopvolger en net toevallig zijn schoondochter. Edward VI, die samen met Jane was opgegroeid en een goede band had met haar, had hier geen bezwaar tegen en ondertekende op zijn sterfbed zijn testament omtrent de troonsopvolging.

Regeerperiode

Op 10 juli 1553, vier dagen na het overlijden van Edward VI, besteeg Lady Jane Grey op 16-jarige leeftijd de troon van Engeland.

De Dudley's en de Grey's hadden gehoopt dat Jane een marionet in hun handen zou zijn zodat de twee families als adviseur het land konden besturen, maar ze hadden er niet op gerekend dat zij een intelligente dame was met eigen visie en haar Koninklijke taak serieus nam.

Mary Tudor, die volgens het testament van Hendrik VIII de rechtmatige erfgenaam van de Engelse troon was, verzamelde ondertussen massaal steun in Suffolk om haar plaats op de troon op te eisen.

Op 19 juli 1553 - negen dagen na de troonsbestijging van Jane - reed Mary met haar troepen naar Londen en plaatsten Jane en haar volgelingen onder huisarrest.

De Raad en het volk hadden eigenlijk medelijden met Mary die samen met haar moeder zoveel hadden moeten doorstaan ten tijde van Hendrik VIII en riepen Mary uit tot de nieuwe koningin van Engeland. Na haar troonsbestijging in juli 1553 begon Mary "grote kuis te houden" in het koninkrijk waardoor voornamelijk de protestanten (oa. Thomas Cranmer - de grondlegger van het Protestantisme) het moesten ontgelden. Zij werden massaal een kopje kleiner gemaakt waardoor Mary de bijnaam "Bloody Mary" kreeg.

Rebellen

Door de eeuwen heen hebben rebellen en opstandelingen een rol gespeeld in de geschiedenis. Thomas Wyatt (zoon van dichter Thomas Wyatt ten tijde van Hendrik VIII) was een Engels soldaat en rebel. Hij was een voorvechter voor het protestantisme en Lady Jane Grey.

Zijn 1^e opstand in augustus 1553 ten voordele van Jane werd door de troepen van Mary neergeslagen, waardoor Lady Jane Grey, Guildford Dudley en John Dudley naar de Beauchamp Londen Tower werden gebracht. John Dudley werd kort na zijn arrestatie onthoofd.

In 1554 was Thomas Wyatt samen met Lord Henry Grey betrokken bij een 2^e opstand. Dit keer was het een samenzwering tegen het huwelijk van Mary met Filip II van Spanje, die door dit huwelijk het rooms-katholicisme in Engeland probeerde te herstellen. Thomas Wyatt en Henry Grey werden in Londen uiteindelijk opgepakt en onthoofd.

Aanvankelijk kwamen Lady Jane en Guildford in aanmerking voor gratie, maar na deze 2^e opstand en het feit dat ze zich weigerden te bekeren tot het katholicisme, werd deze gratie ingetrokken en kwam het bevel tot executie. Op 12 februari 1554 werden Jane Grey en Guildford Dudley onthoofd op de binnenplaats van de Tower.

Na het mislukken van de 2^e opstand werd er door Gianpaolo Poggini (1518-c.1580) in 1556 een medaille uitgebracht.

Penning tegen het protestantisme en ter gelegenheid van de onderdrukking van de opstand o.l.v. Sir Thomas Wyatt

Vz: buste van Phillip II, omschrift PHILIPPVS D G HISPANIA RVM ET ANGLIE REX

Kz: Bellerophon en Pegasus, de Chimaera aanvallend, omschrift HINC VIGILO,
Brons, 41,5 mm

Afbeeldingen van Jane Grey

Jane Grey was de enige Engelse monarch die ontbrak in de portrettengalerij van de Engelse geschiedenis. Sinds 1485 heeft er geen enkel effectief bewezen schilderij de tand des tijd overleefd. Afgelopen eeuwen zijn er vele afbeeldingen opgedoken die na haar dood werden geschilderd. Zij waren voornamelijk gebaseerd op (fictieve) persoonsbeschrijvingen. Een heel gekend voorbeeld hiervan is het prachtig schilderij van Paul Delaroche, geschilderd in 1833 dat in the National Portret Gallery in Londen te bezichtigen is.

Lady Jane Grey door Paul Delaroche, The National Portret Gallery - Londen

Nicholas Harris Nicolas publiceerde in 1831 het boek "Memoirs and Remains - England queen Jane 1537-1554" waarin de inventaris van Jane Grey's bezittingen werd opgenomen.

Hij gebruikte in de inleiding van zijn boek een tekening van Hans Holbein de Jonge - hofschilder van Hendrik VIII en Edward VI - als zijnde Jane Grey. Een kleine rekensom vertelt ons dat dit niet klopt: Jane Grey werd in 1537 geboren en Hans Holbein de Jonge is in 1543 gestorven.

Tekening van Hans Holbein de Jonge

David Starkey is een specialist in de Tudor geschiedenis en maker van BBC documentaires over de Britse monarchie. Hij verklaarde in maart 2007 dat hij een miniatuurportret zou hebben geïdentificeerd als zijnde het authentiek gezicht van Jane Grey. Het miniatuurportret was verwerkt op een gouden juweel dat dateerde uit de helft van de 16^e eeuw.

Hij beschreef de vrouw op het portret als *"a typical Tudor face"*. Het miniatuurportret, minder dan 2 inches (5,1 cm) in diameter, behoort momenteel toe aan the *Yale Center of British Art* in Amerika. De vrouw die op het portret stond, had destijds nooit een naam gekregen, maar David Starkey identificeerde haar aan de hand van een broche op haar jurk en de symbolische sieraden als Jane Grey. Hij vond dat de beschrijving van de broche overeenstemde met een inventarislijst van Jane Grey's bezittingen (deze lijst ligt in de *British Library*). Deze lijst werd ook opgenomen in *"Memoirs and Remains - England Queen Jane 1537-1554"* van Nicholas Harris Nicolas. Het portret zou gemaakt zijn door Levinia Teerlinc, een Belgische miniaturiste die Hans Holbein de Jonge opvolgde als hofschilder van Hendrik VIII. Het portret werd waarschijnlijk geschilderd voor haar huwelijk met Guildford of tijdens haar gevangenschap in de Tower.

66

Het gouden loof aan de achterkant van de broche was het symbool van de familie Dudley. Het Dudley symbool - the Gillyflower - (familie van de kool) bestond uit loof van een 4-bladige muurbloem.

"Gilly" was de nickname of rebus voor Guildford Dudley. Er zou een 16^e eeuwse steeninscriptie van de "Gillyflower" zijn teruggevonden op de muur van de Beauchamp Tower in the Tower of Londen waar Guildford, zijn vader en zijn broers werden opgesloten in afwachting van hun executie.

Volgens Starkey waren bijna alle vroegminiaturen van deze kwaliteit bestemd voor Koninklijke personen. Deze vondst in het *Yale Center for British Art* in Amerika was een serieuze klap voor de *National Portrait Gallery* in Londen, dat eigenaar is van schilderijen van Hendrik VII en alle opvolgende Engelse monarchen. In 2006 had *The National Portrait Gallery* zelfs £100.000 overheidsgeld gespendeerd aan een vermoedelijk Jane Grey-schilderij dat met zekerheid 50 jaar na haar overlijden werd geschilderd.

Vermoedelijk Jane Grey-schilderij gevonden in Streatham Londen

Van de twee zusters van Jane bestaan wel schilderijen waarvan men zeker is dat zij de afgebeelde personen zijn.

Jane Grey (?)

Catherine Grey

Mary Grey

Numismatiek

Tijdens haar korte regeerperiode werden er geen munten, medailles en/of penningen geslagen. In 2010 kreeg ik in het British Museum in Londen de gelegenheid om medailles van de Tudors te bekijken. Tot mijn verbazing lag tussen al die plateaus een medaille van Jane Grey. Bij navraag bleek dat deze niet geslagen werd tijdens haar korte regeerperiode, maar 300 jaar later door Edward Emery.

Edward Emery

Edward Emery (eind 18^e - begin 19^e eeuw) is in de geschiedenis van de numismatiek grotendeels bekend geworden als vervalsers van verschillende munten en penningen, met in het bijzonder Angelsaksische. Hij werkte nauw samen met Singleton (alias dr. James Edwards), een notoir vervalsers uit die periode.

Omdat bepaalde munten en penningen zeer geliefd waren bij verzamelaars, werkte Edward Emery na verloop tijd uitsluitend op bestelling. Hij hoopte om zo de vraag naar zeldzame types te kunnen voldoen.

Jane Grey stond mee op de vraaglijst van zijn klanten. Aangezien er van haar niets bestond, had hij in het ontwerp een "carte blanche". Hij maakte bijna identieke medailles die betrekking hadden op de herdenking van Jane's troonsbestijging.

Edward Emery was zeer voorzichtig met zijn valsmunterij. Hij werkte in Londen onder een dekmantel: sinds 1830 stond hij officieel ingeschreven als "spiegelmaker".

Hij werkte zo nauwkeurig en voorzichtig dat het lang heeft geduurd voordat de echte verzamelaars en veilinghuizen iets door hadden. Er werd zelfs vanuit gegaan dat hij het vakwerk overliet aan W.J. Taylor die ook al een dubieuze reputatie had.

Na het omzichtig verzamelen van bewijzen kwam er in 1842 een einde aan de valsmunterij. Emery vluchtte naar Hastings met een gigantische schuldenberg waarna hij er in 1850 berooid overleed.

Waarom specialiseerde Edward Emery zich voornamelijk in de Tudor periode?

In 1554 was de Fransman Nicolas Emery de vaste graveur van Mary Queen of Scots. Aangezien Edward Emery uitsluitend dezelfde achternaam deelde met deze graveur, vond hij het vanzelfsprekend om de Tudors als favoriet onderwerp te gebruiken in zijn vervalsingen.

Penningen van Jane Grey in het British Museum

Het British Museum heeft momenteel drie (enige gekende?) penningen van Jane Grey in hun bezit.

Penning 1

Zilveren penning, 34 mm.

Vz: Gekroonde buste van Lady Jane Grey, driekwart naar links.

IANE . D . G . ANG . FRA . Z . HIB . REGINA . MDLIII.

Kz: Gekroonde roos tussen gekroonde letters I R, m.m. Fleur-de-lis.

IN . TERRIS . ANG . ET . HIB . ECCLE . CAPV . SVPREM

Ref.: Registration number BNK,EngM.5

Penning 2

Zilveren penning , 34 mm

Vz: Gekroonde buste van Lady Jane Grey, driekwart naar links.

IANE . D . G . ANG . FRA . Z . HIB . REGINA . MDLIII.

Kz: Gekroonde roos tussen gekroonde letters I R, m.m. Fleur-de-lis.

IN . TERRIS . ANG . ET . HIB . ECCLE . CAPV . SVPREM

Ref. Registration number M.6821

Penning 3

Zilveren penning, 33 mm

Vz: Gekroonde buste van Lady Jane Grey, driekwart naar links.

IOAN : D.G : ANG : FR : ET : HIB : REGINA : MDLIII :

Kz: Gekroonde roos tussen gekroonde letters I R, m.m. zon.

IN : TERRIS : ANG : ET : HIB : ECCLES : CAPVT : SVPREM.

Ref.: Registratie nummer 1882,0401.1

Zijn het penningen of munten?

Het artikel "Mr. Emery's mint" uit 1849 van H.E. Pagan vermeldt het volgende:

At a sale at Sotheby's in May 1849 a coin described as 'Jane Grey, a false testoon, date MDLIII; obv. her bust, etc.; rev. rose, etc.; very scarce and fine' was offered for sale with the note that it was 'one of the very numerous recent imitations of a "young" forger named Emery'.

In its style it is meant to imitate a coin of the time.

De Coin Departement van het British Museum verklaarde hierover het volgende:

In the depth of relief they resemble medals. They don't match the silver coinage of either Edward VI or Mary I to either side of Jane Grey. The English arms is now a standard feature on all reverses apart from some rare gold. A three-quarter length bust is only found on some of Edward VI's gold and the reverse design of a crowned rose goes back to the Henry VIII testoons, so some of the elements are known on coins (if rare, in the case of the bust type), but not in this combination. Also shillings are never over 30mm in diameter, so they seem too big anyway.

Fantasiemunt van Edward Emery?

In de veiling van *Dix Noonan and Web* op 7 oktober 2004 werd een (waarschijnlijk niet gekende) shilling of groot geveild van Edward Emery. Het lotnr. 275 met instelprijs £80 werd voor £500 verkocht. Of het stuk effectief van Edward Emery was, kon niet aangetoond worden.

Beschrijving:

LADY JANE GREY, fantasy Shilling or Groat, 1553, by E. Emery, mm. lis on obv., crowned bust right, rev. square-topped shield, date above, portcullis below, 29mm, 5.55g/12h (Pagan, BNJ 1971, – Lawrence –). Very fine and a seemingly unpublished example of Emery's work (£80-120)

Vz: JOANNA REGINA D[E]I GRATIA ANGLIA FR[ANCIA]

Jane, Queen by the Grace of God of England and France

Kz : SI DEUS [EST] NOBISCUM QUIS [SIT] CONT[RA] NOS

If God is with us, who can be against us

Alle penningen afgebeeld op schaal 2:1

Bibliografie:

Hawkins, E, 1885, *Medallic Illustrations*, Volume 1, p. 63, number 1, p.64, number 2

Taylor J.D., Jr: *documents of Lady Jane Grey - Nine days queen of England, 1553*

Plowden A.: *Lady Jane Grey - Nine days queen*

Jones M. / British Museum: *Fake?: The art of deception*

Pinkerton J., *Essay on Medals*, London 1784, 1789 and 1808

Pagan H.E., 'Mr Emery's Mint', in: *British Numismatic Journal* XL (1971) pp. 139-70

Harris Nicolas N.: *Memoirs and Remains: Jane - England Queen 1537 - 1554*

L. Forrer, *Biographical dictionary of medallists II* - p.15

Grierson Ph., Blackburn M., *Medieval European Coinage: The early Middle Ages (5th-10th centuries)* p.337

Ashley M., *The Mammoth Book of British Kings & Queens*

Publieke verzamelingen: The British Museum - Coin Department

Veilingcatalogi: Auction Dix Noonan and Web van 7-10-2004 - lotnr. 275 en Baldwin's Auction 29-6-2010 - lotnr. 66

70

Medaillesculptuur, samengesteld uit 24 werken van studenten in Frankrijk. De bronzen stukken werden gepatineerd en gemonteerd door Paul Huybrechts, tot één geheel, en werd tijdens het FIDEM congres in Gent (september 2016) aangeboden aan de HoGent waar ze een blijvende plaats krijgt in de kunstafdeling. Een blijvende bron van inspiratie voor de studenten van HoGent, én de promotie van de medaille!

PAUL HUYBRECHTS
Swertmolenstraat 3
3020 HERENT
☎ 016/232295
medailles@telenet.be
www.medailles-paulhuybrechts.be

BELGIQUE

La décision d'organiser le XXXIVe Congrès de FIDEM 2016 en Belgique était déjà prise lors du Congrès de FIDEM Glasgow en 2012. Cette décision fut reçue en Belgique avec incrédulité et étonnement. Cependant, la Belgique fut, en 1937, un de fondateurs de cette association, maintenant établie dans le monde entier, qui prend à cœur la promotion de l'art de la médaille et qui offre aux artistes-médailleurs un forum international qui n'existait pas auparavant. J'ai toujours supposé qu'organiser un congrès sur les médailles au niveau d'un congrès FIDEM fût la meilleure promotion possible pour la médaille dans le pays hôte. En effet, celui-ci a la possibilité d'ajouter un nombre d'œuvres supplémentaire – opportunité dont nous avons évidemment largement profité ; mais il y a plus : j'ai personnellement encouragé de nombreux artistes à se consacrer à la médaille et, si possible, à utiliser de nouveaux matériaux. Le résultat est magnifique ! Pas moins de huit artistes déjà renommés ont créé des œuvres étonnantes : Paul Vancauteran, Dany Tulkens, Lucas Vanhaegenborgh, Liliane Versluys, Geert Vanhoovels, Dragutin Vardaj, Wivine Vernieuwe, Dirk De Keyzer et l'œuvre commune d'environ 20 artistes travaillant à Art-Valley 51. Mauquoy SA expose également des œuvres exclusives de Berth Van Poucke et Nedda El Asmar.

Durant l'été 2015, un atelier quasi-continu fut organisé par Art-Valley 51 à Rotselaar. Pendant cinq semaines, plusieurs équipes composées chacune de 4 à 5 artistes (parmi lesquels également plusieurs élèves) ont été invitées à collaborer autour de projets de médaille communs. D'une part, il a été demandé aux artistes de créer une médaille combinant la culture de leurs pays d'origine avec celle du pays hôte, et de l'autre,

ils ont travaillé autour d'une médaille commune et de sculptures de médailles dorénavant bien connues. Afin de donner une dimension internationale à ces sculptures, j'ai fait appel à des collègues dans le monde entier afin d'envoyer au moins une création. Je tiens à remercier les plus de 130 artistes pour leurs réactions positives, certains ayant envoyé plusieurs créations, et dont les œuvres ont été combinées dans différentes sculptures.

Pour la première fois, l'exposition de FIDEM aura lieu à deux endroits différents, à savoir Gent et Namur. Une sélection des créations de l'atelier sera exposée au TreM.a à Namur, et les sculptures de médailles seront exposées à la BUMP (Bibliothèque Universitaire-Plantin Moretus). Ainsi, on pourra voir un aperçu général des activités en matière de médailles en 2015 et 2016.

J'espère vivement que le XXXIVe Congrès FIDEM contribuera à faire reconnaître l'art de la médaille comme une discipline artistique à part entière, et je remercie tous mes proches collaborateurs et les institutions qui ont rendu possible l'organisation du Congrès et d'une douzaine d'expositions dans la marge.

La liste est impressionnante : la province de Flandre orientale, la Hogeschool Gent, l'Université de Gand, la province de Namur, le TreMa, la Société archéologique de Namur, la Fondation Geo Verbanck, Mauquoy SA, l'asbl Art-Valley 51... Enfin, nous commémorons Raymond Glorie, qui nous a quittés cette année à l'âge de 97 ans ! Il a participé régulièrement aux expositions de la FIDEM.

Paul Huybrechts,
Délégué FIDEM pour la Belgique

BELGIË

De beslissing om in 2016 het XXXIV FIDEM congres te organiseren in België dateert reeds van FIDEM Glasgow in 2012. Ze werd in België met ongeloof en verwondering ervaren. Nochtans was het België dat in 1937 mee aan de wieg stond van de oprichting van een intussen wereldwijd verspreide vereniging die de medaillekunst ter harte neemt en de medaillekunstenaars een internationaal forum biedt zoals we dat nooit tevoren hebben gekend. Ik ben er steeds van uitgegaan dat het aantrekken van een medaillecongres op het niveau van FIDEM de grootste promotie is voor medailles die je in een land kan voeren. Het gastland heeft de mogelijkheid om een extra aantal werken tentoon te stellen – daar hebben we vanzelfsprekend gebruik van gemaakt – maar er is meer, ik heb persoonlijk talrijke kunstenaars aangespoord om de stap naar de medaille te zetten en waar mogelijk, nieuwe materialen te gebruiken. Het resultaat is verbazingwekkend! Niet minder dan acht, reeds gevestigde, kunstenaars hebben verbluffende creaties neergezet: Paul Vancauteran, Dany Tulkens, Lucas Vanhaegenborgh, Liliane Versluys, Geert Vanhoovels, Dragutin Vardaj, Wivine Vernieuwe, Dirk De Keyzer en het gemeenschappelijk werk van een 20-tal kunstenaars in Art-Valley 51. Ook de firma Mauquoy NV stelt exclusief werk voor van Berth Van Poucke en Nedda El Asmar.

Tijdens de zomermaanden van 2015 werd een bijna doorlopende workshop georganiseerd in Art-Valley 51 te Rotselaar. Vijf weken na elkaar werden telkens 4 à 5 kunstenaars (onder hen ook enkele studenten) uitgenodigd om samen te werken rond gemeenschappelijke medailleprojecten. Enerzijds werd gevraagd om een medaille te creëren waarbij de cultuur van het land van afkomst werd gemengd met de cultuur van het gastland,

anderzijds werd gewerkt rond een gemeenschappelijke medaille en de intussen gekende medaillesculpturen. Teneinde een internationaal karakter te geven aan deze sculpturen werd een oproep gedaan naar collega's in de ganse wereld om tenminste één werk in te sturen. Ik dank de meer dan 130 kunstenaars die hierop positief hebben gereageerd, sommigen met meerdere creaties, en waarvan de werken werden samen- gevoegd in verschillende sculpturen.

De FIDEM tentoonstelling zal voor het eerst te zien zijn op twee locaties, nl. Gent en Namur. Een selectie van de creaties van de workshop zal worden tentoongesteld in het Musée TreM.a te Namur en de medaillesculpturen zullen worden tentoongesteld in de BUMP (Bibliothèque Universitaire Moretus-Plantin). Aldus wordt een algemeen overzicht gegeven van de medaille-activiteiten in 2015 en 2016.

Ik hoop ten stelligste dat het XXXIV FIDEM Congres er toe bijdraagt om de medaillekunst als volwaardige kunstvorm te erkennen, en dank al mijn naaste medewerkers en instellingen die de organisatie van het congres en een 10-tal tentoonstellingen in de marge, hebben mogelijk gemaakt.

De lijst is indrukwekkend: de Provincie Oost-Vlaanderen, de Hogeschool Gent, de UGent, de Provincie Namen, TreM.a, de Société d'Archéologie de Namur, de Geo Verbanck Stichting, Mauquoy NV, Art-Valley 51 vzw...

Ten slotte gedenken wij Raymond Glorie, die ons dit jaar verliet op de gezegende leeftijd van 97 jaar! Glorie was een gewaardeerd medailleur die aan talrijke tentoonstellingen van FIDEM deelnam.

Paul Huybrechts,
FIDEM afgevaardigde voor België

ART-VALLEY 51

Valleilaan 51, B-3110 Rotselaar.

BE1. *International Workshop for Medals and Medal-Sculptures*
Summer 2015.

Bronze / Copper, 80 mm.

By Joao Duarte, Raquel Rita, José Teixeira, Keiko Kubota, Tetsuji Seta, Mirena Zlateva, Maya Graber, Joan Huybrechts, Shanshan Deng, Linda Verkaaik, Nicolas Salagnac, Mustafa Habash, Tereska Cukier, Anna Watrobska, Majid Jammoul, Monique Jobin, Christine Massey, Paul Huybrechts.

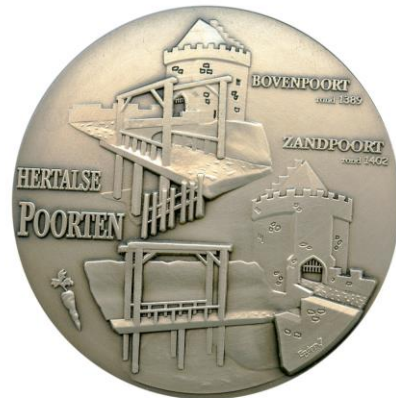
GABRIËL BOURGART

Olenseweg 25 - 2200 Noorderwijk

Graveur

BE2. *Herentalse Poorten*
2014.

Silvered bronze, Ø 70 mm. Mauquoy.

BENI DEBACKER - 1970

Pauverleusestraat 2 - 8000 Brugge-Koolkerke

Studied at the Academy of Fine Arts in Bruges, St Lukas Ghent.

Stone carver, sculptor.

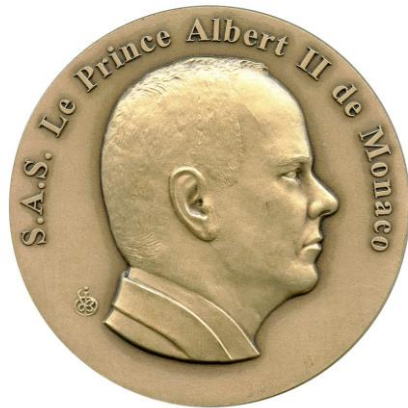

BE3. *Ginette DEVOLDERE*
2015.

Bronze, Ø 60 mm.
Mauquoy.

BE4. *Le prince Albert II de Monaco*
2014.

Bronze, Ø 70 mm.
Mauquoy.

BE5. *Numismatica Zuid-West Vlaanderen*
2015.

Bronze, Ø 80 mm.
Mauquoy.

BE6. *Lion*
2016.

Silver, Ø 50 mm.
Mauquoy.

BE7. *Royal Philatelic Society London*
2014.
Sterling Silver, Ø 45 mm.

LUC DE BLICK - 1949

Dries 24 - 3380 Glabbeek

BE8. *Values*
2015.
Synthetic material - Gilded, Ø 92 mm.

BE9. *Between*
2015.
Synthetic material - Gilded, Ø 90 mm.

BE10. *Athena*
2015.
Plaster, Ø 86 mm.

P. DE GREEF MEDAILLES

Boulevard E. Jacqmain 133, B-1000 Brussels

BE11. *Parlement de Wallonie*
Silver, Ø 70 mm.

DIRK DE KEYZER

Vurstjen 17 - 9940 Evergem

Studied at the Royal Academy of Eeklo. Several exhibitions in Belgium and abroad.

BE12. *Het vooruitzicht*
2015.

Cast resin and bronze, 150 x 85 mm.

PAZZI DE PEUTER

Appelweg 88 - 3221 Nieuwrode

BE13. *Het Wiel*
2014.

Bronze, Ø 70 mm.
Mauquoy.

DRAGO (DRAGUTIN VARDAJ) - 1943

Mechelsesteenweg 650-A - 3020 Herent

Seuls dans l'Univers ? Non. D'où le nom E.T. et la forme stéréotypée de l'extra-terrestre. Myon, une particule provenant des rayons cosmiques a une vie très courte. À cause de la dilatation du temps, il tape la terre avec une masse 207 fois plus grande que celle de l'électron.

BE14. *Et myon*
2015.

Aluminium bronze et cuivre, 100 x 50 mm.

NEDDA EL-ASMAR

Vliegenstraat, 5 - 2060 Antwerpen

Nedda El-Asmar trained as a silversmith, but it is impossible to sum up her various activities over the last twenty years in one word. Openness, flexibility and diversity are key concepts in her thinking and design approach.

Since 2008 Erik Indekeu has been Nedda's business and design partner. Their adagio 'A world of seemingly simple shapes' perfectly describes their designs.

BE15. *La Liberté*
2016.

Silvered bronze, Ø 70 mm.

MARIT HERTSDAHL-HARTMAN

- 1938

Bieslanderweg 1 - 3770 Riemst

Two examining hands. One holding a magnifying-glass, the other holding a coin.

BE16. *175th Commémoration societatis regia Numismatica Belg II*
2016.

Bronze, Ø 80 mm.

PAUL HUYBRECHTS - 1951

Swertmolenstraat 3 - 3020 Herent

After 45 years of activity in the medal world a new challenge is the experimental work with glas and artificial materials

BE17. *Back to Art Nouveau*
2015.

Resin, 175 x 13 mm.

BE18. *Ayatollah*
2015.

Glass, copper and sand, Ø 130 mm.

BE19. *Astrolab of Verbiest*
2013.

Bronze, Ø 80 mm.

MAUQUOY - 1875

Industrieweg 12 - 2280 Grobbendonk

Founded in 1875: specialists in production of stuck art medals: each product is a hand-finished piece of art.

BE20. *Circuit des Ardennes*
2014.

Bronze, Ø 60 mm.
Mauquoy.

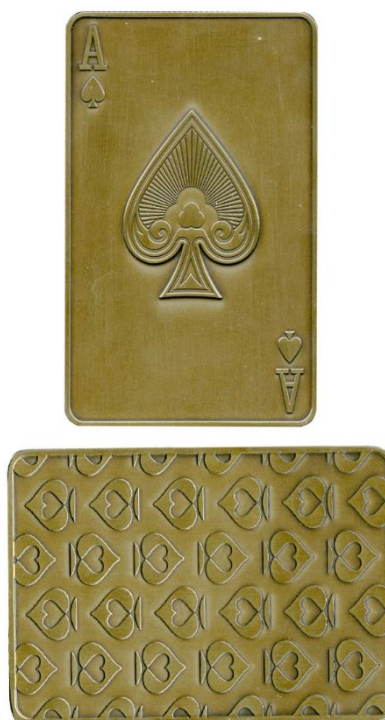
BE21. *La somme centenaire*
2014.

Bronze, Ø 70 mm.
Mauquoy.

BE22. *Cards*
2015.

Bronze, 87 x 57 mm.
Mauquoy.

ALFONS MAUQUOY - 1880

Industrieweg 12 - 2280 Grobbendonk

Studies Royal Academy of Fine Arts, Antwerp.

The project of a 20 Fr coin in 1934 was edit as a calendar medal in 2015.

BE23. 20 Francs 1934
1934.

Bronze, 95 mm.

OPZ

Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Dr.
Sanodreef, 4 - 2440 Geel

BE24. *Dag van de Pleeggezinnen*
2015.

Bronze, Ø 60 mm.
Mauquoy.

PAUL SCHELTENS - 1945

Lenniksesteenweg 78 - 1500 Halle

The originals of the medals are modelled either in wax, terracotta or plasticine. Then copies are made in acrylic resin. They are mostly portraits of models that also figure in my drawings and paintings.

BE25. *Nausicaä*
2015.

Acrylic resin, 110 x 100 mm.

DANY TULKENS

BE26. *Fish in a Bowl*
2015.

Bronze, Ø 70 mm.
Mauquoy.

PAUL VAN CAUTEREN - 1953

Ridderstraat, 23 - 3000 Leuven

Paul van Cauteren est récemment rentré en contact avec la riche culture des médailles. Grâce à son expérience comme sculpteur avec le matériel en verre il fabrique des médailles en "verre coulé".

Ici il va utiliser tous les atouts de ses sculptures de glace: Conception, couleur, profondeur, transparence, incrustation, ambiance, éloquence

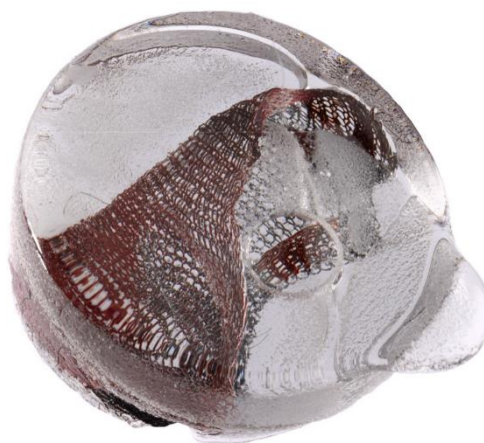
BE27. *Saturnus 1*
2015.

Glass, 90 x 30 mm.

BE28. *Saturnus 2*
2015.

Glass, cupper, 90 x 30 mm.

BE29. *Tijdwaarnemer 1*
2015.

Glass, cupper, 90 x 30 mm.

BE30. *Tijdwaarnemer 2*
2015.

Glass, cupper, 90 x 30 mm.

FERNAND VANDERPLANCKE

Em. Verhaerenlaan 11 - 8670 Oostduinkerke

BE31. *Écrin contenant les souvenirs de mes tendres années*
2015.

Bronze, 75 x 70 mm.

BE32. *Plénitude de réflexions*
2015.

Bronze, 90 x 65 mm.

LUCAS VAN HAEGENBORG - 1953

Geraardsbergse steenweg 103 - 9860 Oosterzeele

BE33. *Muskusos*
2015.

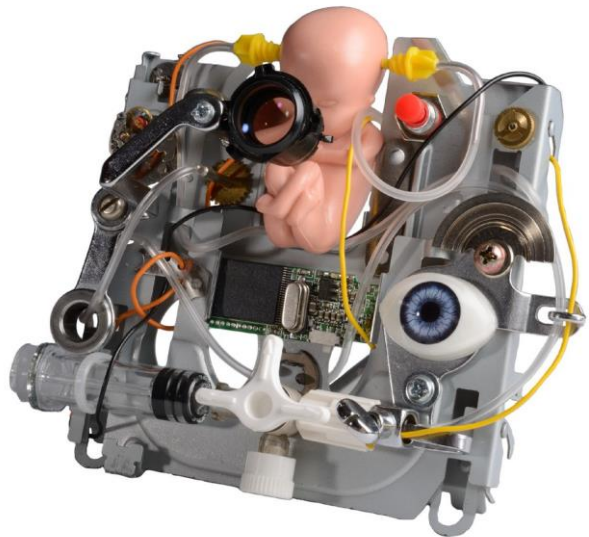
Cast Bronze, 150 x 110 mm.

GEERT VANHOVELS - 1968

Bruineveld 54 - 3010 Kessel-Lo

The artwork off Geert Vanhoovels covers philosophical aspects related to transhumanism. This is a recent form of speculative philosophy that tries to break through the limits set by the nature of human existence. Topics that are covered in his work are the transition from human to machine and the effects of scientific and technological developments on society.

BE34. *Life Support Machine 1*
2015.

Metal, plastic and glass, 100 x 80 mm.

BE35. *Crush*
2015.

Metal and plastic, 70 x 70 mm.

BE36. *Life Support Machine 3*
2015.

Metal, plastic and glass, 100 x 110 mm.

BERTH VAN POUCKE - 1969

Annunciatenstraat 49, B-8000 Brugge-Koolkerke

BE37. *Birth*
2014.

Bronze, 120 mm.

BE38. *Fish*
2016.

Enamelled bronze, 113 mm.

WIVINE VERNIEUWE - 1951

Kweeperstraat 71 - 9032 Wondelgem

The art of Wivine is characterized by the use of bright and exuberant colours, with a powerful flowing and communicative quality that appeals to the viewer directly. The focus of her work is highly individualistic with a humorous anecdotal impact. Influences from her daily environment play a decisive role in her work.

BE39. *On the run*
2015.

Tin, porcelain, 45 x 120 mm.

BE40. *Gossip Girls*
2015

Tin, porcelain, 45 x 120 mm.

BE41. *Times on your hands*
2014.

Metal, copper, 80 x 70 mm.

LILIANE VERSLUYS - 1951

Vismarkt 8 - 3000 Leuven

Je suis sculptrice et un peu peintre.
La médaille est très agréable à
réaliser. J'aime le figuratif (absurde/
mystérieux/passionné).

BE42. *Ikaros*
2016.

Plâtre doré, +/-100 mm.

BE43. *Eva*
Plâtre doré, 100 mm.

BE44. *Mijn Spatel*
2016.
Plâtre doré, 100 mm.

BE45. *Justitia Van milo*
Plâtre doré, 100 mm.

